

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

DULUTH, MINN., Thursday, March 27, 1913. — Ponedeljek, 27. marca 1913.

Volume II. — Letnik II.

Največji št. v Zedinj. državah. The Largest in the United States.

DRŽAVA INDIANA POTOPLJENA. MESTO DAYTON V OGNJU.

INDIANCI MOREJO K OGNJU RADI POVODNJI. — STOTINE MRTVIH, TISOČE RANJENIH. — JEZOVI SO POPUSTILIN VODA JE UDRLA V HIŠE. — POVZROČENA ŠKODA ZNAŠA MILIJONE DOLARJEV. — TUDI DRUGE DRŽAVE SO PRIZADETE PO NEURJU.

Columbus, Ohio, 26. marca. Guverner Cox dobil je brzopletno prošnjo iz Dayton, O., naj pošlje milico na pomoč poplavljenemu mestu, ki sedaj gori. First National Bank je v poplavljeni vodi je sredi mesta do 20 čevljev globoka, in vsled tega morejo gasilci do ognja. Tudi milica ne more priti do ognja, ker vlaki vsled groznega preplovljenja ne vozijo. V več krajih se je že vžgal petrolej, gazolin in druge stvari, ki povzročajo eksplozije. Stanje mesta je grozljivo nepopisljivo.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Columbus, Ohio, 26. marca. — Večina trgovskega dela mesta Dayton je pod vodo. Ljudje bežijo na strehe pred povodnjico, sedaj jim pa grozi nesreča — smrt v ognju. Dosedaj rešujejo svoje življenja, da skapejo iz strehe na streho, da ubežijo plamenu. Main Street je ni bil nikdar v nevarnosti radi povodnji, je 10 čevljev pod vodo. Več poslopj je voda spodjedla, in so se zrušila. V več krajih mora biti mnogo mrtvih. Za rešitev mrtvih se gleda malo; za žive, da rešijo one, katerim preti grob v vodi ali ognju. Trupce vidijo se plavati po vodi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

Indianapolis, Ind., 26. marca. — V West Indianapolis je našlo 22 oseb. Jez, ki je držal reko v strugi, se je vrgel in zginil. Večina hiš je do drugega nadstropja pod vodo. Zbežani so na strehe. Zenske in otroci zmrzavajo in kličejo za pomoč. V neki hiši našli so rešili 6 mrtvih — očeta, mater in štiri otroke. Pustili so jih in obrnili svojo pozornost živim, ki so se nahajali na strehi.

DVAJSET MRTVIH V HUDOURJU.

V Indiani in sosednjih državah razsajal je tornado, ki je povzročil veliko škodo.

Terre Haute, Ind., 24. marca. — Osemnajst oseb je mrtvih, poltretji sto pa ranjenih, okoli 300 poslopj razdejanih, in okoli milijon dolarjev je škoda vsled orkana, ki je divjal v tej okolici.

Mnenje je, da bo med razdejanimi poslopji več mrtvih. Milica preiskuje razvaline in pomaga reševanju. Vsi so v nevarnosti, da jih ne bi odnesla voda.

Perth, mala vas, je bila popolnoma vničena; edino poslopje, ki še stoji, je cerkev.

Vsled večerne nevihte bile so ulice podobne derečim potokom. Tudi iz drugih osrednjih držav se čuje o groznih orkanih, o razdejanih, plohi, strehi in gromu. Mesti Chicago, Ill., in Milwaukee, Wis., ste trpeli mnogo škode.

Elementi so sedaj zopet pomirjeni. Večja mesta se pripravljajo za pomoč. Povsod se snujejo odbori, kojih namen je pobirati za ponesrečene.

Omaha, Neb., 26. marca. Ljudje so pričeli ceniti nesreče in škodo, katero je povzročilo neurje na veliko nedeljo. Ceni se, da je 200 ljudi mrtvih in 500 po raznih bolnišnicah vsled zadolbljenih ran povodnih orkana. Hiše so razbite in raztrgane, in danes je padlo pol čevlja snega, kar je stvar še poslabšalo. Podpora prihaja iz vseh strani republike, in "city commissioners" imajo danes milijon dolarjev na razpolago za pomoč potrebne. Vrhu tega sta ustanovljena mesta in država odbore, ki naj skrbijo za pomoč ponesrečencem.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

Chicago, Ill., 26. marca. Velika noč bila je v rokah razjarjenih elementov po celi državi. Nalivi, viharji, dež, sneg in povodnji se poročajo tudi iz sosednjih držav. In vse centralne države so to naravno sibo hudo občutile.

DRŽAVA SONORA REVOLUCIONARNA.

Krvoprolitje v Mehiki se bode nadaljevalo. — Vstaske čete so premagale vladno vojsko v Cananea.

300 VOJAKOV PADLO.

Nogales, Ariz., 22. marca. Mehikanska država Sonora neče pripoznati nove vlade. Vsa milica države poslala se bo na južni del k zalivu Guaymas, kjer misli mehikanska vlada izkrcati svojo vojsko napram vstajem.

Država Sonora je vsa vstaska; zveznih vojakov je le okoli 1000 v pomorskem mestu Guaymas, in dve manjše posadke na severni meji ob Združenih državah, ena pod generalom Ojedo v mestecu Naco, in druga pod polkovnikom Morena v Cananea. Obe te posadke nimata 350 vojakov, in protinjim je na potu okoli 1500 vstaske milice s topovi pod generalom Obregonom.

Prvi napad namenjen je proti posadki v Cananea. Pri mestu Saltillo pričel se je boj med zveznimi vojniki in vstaske. Posadka šteje okoli 500 mož, in pomoč je poslana vojski iz Montereya.

Naco, Ariz., 24. marca. — Državna milica vstaske države Sonora pod generalom Obregonom in polkovnikom Cabralom napadla je mesto Cananea od obeh strani naenkrat ob 7. uri zjutraj danes.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

Los Angeles, Cal., 26. marca. — Po 36-urnem boju bil je premagana posadka v Cananea, 300 vladnih vojakov je padlo, in vojska državnega milice, kakor poroča poveljnik, ima samo malo izgubo.

NA PLANET MARS V RAKETI.

Divja misel nemškega bogataša. Hoče dospeti v 42 urah na zvezdo Mars.

Na zvezdo Mars v raketi. To je misel, mogoče najdivjejša ideja, ki se je kedaj porodila v človeških možganih. Gospod Ganswirth, bogat nemški tvorničar, bil je pred nekaj leti ves navdušen za izpeljanje te njegove ideje in je spisal o tej predznosti knjigo, katero je naslovil nemškemu cesarju.

Posoda, v kateri se je nameraval Ganswirth pustiti izstreliti, bila je velika patrona, katera bi se izstrelila iz velikanskega topa. S silo topa dosegla bi patrona neskončno daljavo, in kadar bi pričela padati, gonila bi jo naprej moč, katero bi povzročale eksplozije nitroglicerinskih patron. V to svrhu moral bi biti zadnji oddelek patron tako narejen, da bi ne razpočil od moči nitroglicerinskih patron, katera bi Ganswirth po potrebi zažgal. On je mnenja, da bi se hitrost in smer človeške patron s to silo vzdrževala.

Da bi on ne bil razmesarjen v kosce vsled izstrela in poznejših eksplozij, opremil bi stroj z močnim prožnim peresi, in z oddelekom za vodo, ker ima voda lastnost zlomiti moč eksplozije. Oddelek za njega bil bi mehko tapetiran in opremljen s trakmi, na katera bi se pripel, da bi visel ob trenutku eksplozije nitroglicerinskih patron. Predni del patron bil bi opremljen z močnim povečevalnim steklom, in s seboj bi imel vse znanstvene instrumente.

Po preplovljenju zraka, bi po njegovem mnenju dirjal v neskončnost z neznašsko hitrostjo, tako, da bi po njegovem računu dosegel 47 milijonov milj oddaljen planet v 42 urah.

Za hrano vzel bi seboj le nekoliko vode in nekaj sprešanih živil. Zrak, potreben za dihanje, izdeloval bi iz kemičnih praškov.

MORILEC ŽENE PRIJET.

Bemidji, Minn., 22. marca. Milan Adolfo, Italijan, ki je delal preje v premogokopu v Girard, Pa., je prijet in pod ključem radi umora svoje žene v Girard, Pa.

Adolfo podal se je pred letom v stari kraj v Italijo za par mesecev, in ko se je vrnil, našel je na hrani pri svoji ženi "sočelna". Tudi sosede so mu pravili razne zgodbe iz življenja njegove žene.

Nekega dne zasačil je Adolfo zaljubljeni parček v takem položaju, da je skočil po puško in na mestu ustrelil ženo. Njen ljubček je zbežal. Adolfo upa, da se bodo njegovi prijatelji zavzeli zanj, da ne bo kaznovan.

NAPETOST MED AVSTRIJO IN ČRNO GORO.

ČRNA GORA NI ODGOVORILA POVOLJNO AVSTRIJI. — RUSIJA PRIGOVARJA ČRNI GORI, NAJ SE VDA AVSTRIJI. — KRALJ NIKOLA TRDOVRATEN.

Dunaj, 26. marca. — Na zahtevo Avstrije, da naj Črna gora preneha z obstreljevanjem Skadra, odgovorila je Črna gora — da bo prenehala z obstreljevanjem prebivalstva dela mesta in, da bo streljala le na vtrdbe.

Drugi vprašan, glede nastopa Črnogorec napram avstrijskemu kapitanu Blažiču v San Giovanni De Medua, kateri je bil prisiljen pomagati srbskim transportom, katere je potopila turška križarka, in glede smrti nekega samostanskega duhovna, se je Črna gora izrazila dvomljivo.

Avstrija zahteva natančnejšega odgovora, in to njeno zahtevo podprla je z odposlanjem bojne mornarice na obrežje Črne gore in Albanije.

Rusija prigovarja Črni gori, da naj se poravnava z avstrijsko zahtevo, in tudi Srbi uvidevajo, da so naskoki na Skader brezuspešni. Kralj Nikolaj pa ostane trdovraten in pravi: "V Cetinje se vrnem le kot zmagovalec Skadra, drugače ne."

NAD ODRINOM VIHRA BULGARSKA ZASTAVA.

BULGARI VZELI OBLEGANO TRDNJAVO. — PREMAGANI TURKI SO ZAŽGALI MESTO. — ČATALDŽA BAJE TUDI V ROKAH BULGAROV. — KONJENICA ZAVEZNIKOV VZDRŽUJE RED V ODRINU. — BRANITELJ ODRINA ODDAL SVOJ MEČ.

London, 27. marca. — Odrin je padel po hudem boju. In tudi deli Čatalge so v rokah zmagovalcev.

Šukri paša, poveljnik Odrina, oddal je včeraj svoj meč zmagovalnemu bulgarskemu generalu Savoffu. Pred padcem so krogle iz topov ter Turki zažgali mnogo hiš v mestu. Arzenal in skladišča živil so v plamenu.

Bulgarska in srbska kavalerija vzdržuje red. General Ivanov, ki je poveljeval zedinjenim Slovanom pred Odrinom, bo marširal z vsemi svojimi vojniki danes v mesto. Kralj Ferdinand pride v kratkem.

Naskok se je začel v nedeljo ponoči z triurnim bombardiranjem.

Srbi in Bulgari imajo mnogo mrtvih. Pri naskoku zagnjali so Turki v nje bombe, in četudi so bili celi polki usmrčeni, sli so ostali srčno naprej, dok niso zavzeli trdnjave.

Sofia, Bulgarija, 26. marca. — Bulgarska vojska je vzela trdnjavo Odrin. Rano danes zjutraj gorelo je na več mestih. Zbegano ljudstvo, ki se je skrivalo skoro pol leta pred neprestanim bulgarskim krogom, je bežalo na vse strani, ko so vdrli Bulgari v trdnjavo okoli mesta. — Arzenal in vojašnice gorijo.

Bulgari so objeli trdnjavo od vseh strani v nedeljo rano zjutraj, in infanterija je skokoma prišla do zunanjih vtrdb. Ob 5. uri zjutraj bila je bulgarska pehota le 300 jardov od glavnih vtrdb. Ta je dobila streljivo in se pripravila na napad.

Vse trdnjave na vzhodni strani prišle so pri nevstrašenem, južnem napadu Bulgarom v roke. Klafi so se z bajoneti, dokler niso bili Turki premagani. Artiljerija je pehoto podpirala in takoj se je pripravilo naskočiti mesto.

Odrin, 27. marca. Brezlična bizozavka prinesla je vest od Šukri paše, branitelja Odrina, da se on in posadka ne bo vdala, ampak da bodo držali trdnjavo, katero branijo že skoro pol leta.

Zivil je baje še dovolj za delj časa, in tako tudi streljiva, in le lakota ali pomanjkanje streljiva bi prisilila pad Odrina.

Bulgarsko obleganje imelo je dosihmal malo uspehov, in napadi niso prestano obstreljevanje trdnjave je napravilo le malo škode.

Srbske čete, ki so prišle na pomoč Bulgarom, se še baje niso udeležile naskoka na Odrin.

Balkanski boji so zadnje dni v splošnem brez uspehov; in ker na obeh straneh denarja primanjkuje, bo najbrže v kratkem konec vojne. Vse evropske vlade delujejo v prid miru.

London, Anglija, 25. marca. — Velevlasti so zopet prepočasne. Zamudile so pospešiti obravnavo za mir na Balkanu. Srbi in Bulgari pričeli so napad na Odrin in na vtrdbe ob Čataldži. Na obeh straneh se hvali z zmago, vendar turškim poročilom ni toliko vrjeti kot bulgarskim.

London, Anglija, 25. marca. — Velevlasti so zopet prepočasne. Zamudile so pospešiti obravnavo za mir na Balkanu. Srbi in Bulgari pričeli so napad na Odrin in na vtrdbe ob Čataldži. Na obeh straneh se hvali z zmago, vendar turškim poročilom ni toliko vrjeti kot bulgarskim.

Minnesotske vesti.

DULUTH.

—Victor Berger, prejšnji socijalistični poslanec iz mesta Milwaukee imel bo govor v prilogi socijalističnih kandidatov v Armory v nedeljo popoldne, 30. marca.

Shodi Morris Kaplana, socijalističnega kandidata za mayorja so jako dobro obiskani in njegove strogo socijalistične, ogujevite in dokazovalne govore odobravajo množice jako navdušeno. Kakor se vidi danes, ima Kaplan precej volitev na svoji strani. Vendar ker so v tem volilnem boju republikanska, demokratska in progresivna stranka združile svoje moči v jedno celoto, imenovan in izvoljen bo najbrže neustrankarski (non-partizan) kandidat za župana mesta.

—Sodnija ima opraviti s Kitajci, kateri obračajo preveč pozornosti dekletam, ki so še v kratkih krikah. Obravnava se je vršila proti klerku Miller St. James hotela, ki je baje dajal izbice mladim punčkam, v katere so zašli ponoči pomotoma tudi Kitajci s polnimi žepi cigaret in pijače. Obravnava se je prelozila.

—Velik požar, zadnje nedelje zjutraj, je nastal v Devaney & Jordan kovačnici. Zgorelo je petnajst avtomobilov in mnogo lahkih vozov. Skupna škoda se ceni na \$50.000, in se pokriva s zavarovalnico. Ogenj se je širil z veliko hitrostjo, da ni bilo mogoče požarni brambi kaj rešiti iz splotja.

—V senatu je bil včeraj dan za St. Louis County. Sklepalo se je o mnogih predlogih, ki so posebne važnosti za Duluth in kraje po Range. Sklepalo se je o tem le: Lastninska pravica dobi se v 15 letih, če je živalec dotične lastnine plačeval davek zapovedanih 15 let

poslavljal se je v iskrenih besedah nam nepozabni župnik Rev. Frank Salovan ker odpotuje dne 26. t. m., v Springfield, Ill. Vsi ga prav neradi damo, ker on je bil vendar en nepristranski duhovnik Zaradi tega in onega smo ga tudi spoštovali. Želeč mu srečno pot. Na njegovo mesto pride menda Rev. Pollak iz Hibbinga. Salovan je bilval na Range sedem let.

BIWABIK

—Steve Starek, vslužben pri Borden majni, dobil je šest mesecev zapora ker je pretepal svojo ženo. Žena je še mlada in sta se poročila v Pennsylvaniji šele pred dvema mesecema. Prišla je v Ameriko s svojo teto pred letom dni, in teta jo je obesila prvem, ki je prašal za njo. Sorodnikov nima mlada žena. Sramota surovežu. Stem pač ne kažemo sveto, da smo civiliziran narod.

BOVEY

—Tukaj živeči Srbi so ustanovili podporno društvo, ki so mu dali ime "Kralj Peter I. Kara-gjorgjevič, osvetitelj Kosova". Imenovano društvo je izključno za srbske rodoljube, ter je zapričelo s 25 člani. V odbor so izvoljeni sledeči rodoljubi: Predsednik Nikolaj Demić; podpredsednik O. Marković; tajnik Stevo Balada; zapisnikar Daniel Trbojevič; blagajnik Vid Galonji.

BUHL.

—Dvajset hiš za delavce postavila bo Oglebay Norton Co., ki operira Woodbridge rudnik blizu Buhl. Delo prične se v kratkem. Hiše bodo opremljene z novodobnimi pripravami, in vsaka bo imela

kvadratno površino. Otroci ostali bodo doma pri stariših.

—Posebna volitev glede izdaje zadolžnic v znesku \$210.000 bude 31. marca. Sten denarjem misli se zgraditi novo šolsko poslopje, kar bo dvignilo vrednost šolskih poslopij za mesto Chisholm na pol milijona dolarjev.

E. LY.

—Joe in Math Bruden in John Gasperlin so predolgo obhajali Velično noč, in ker so tudi pregloboko pogledali v kozarce so danes na posetu pri sodniku na court. Sodnik je radoveden zvedeti zakaj so rabili samokrese. Fantje pravijo, da so streljali Bogu na čast; a policaj je sodniku drugače povedal. Vsem trem bila je naložena denarna globa za pokoro, katero so plačali takoj — in šli zopet željo gasiti.

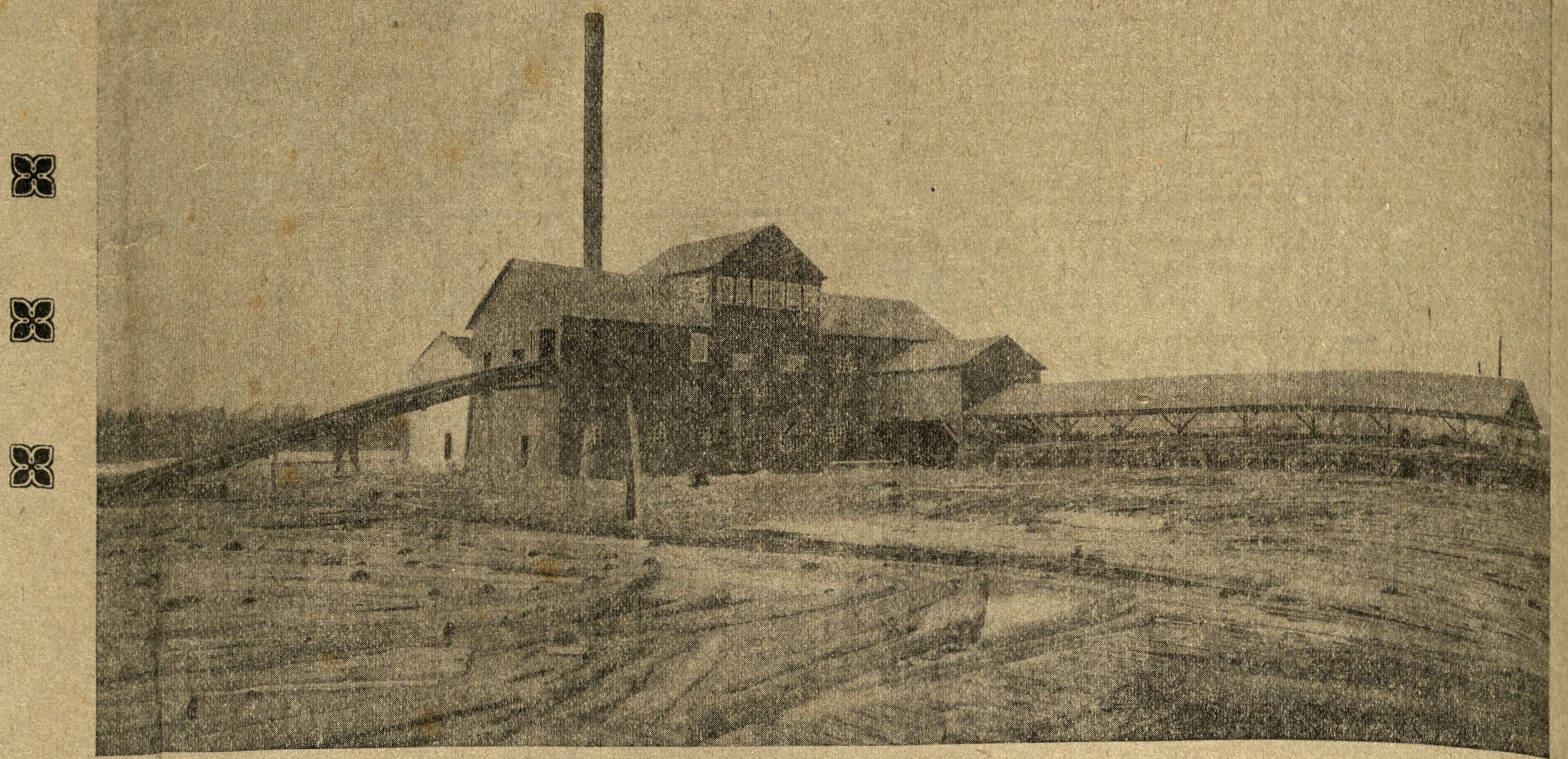
EVELETH.

—Pocestna železnica je v prometu za osebe. Tovarni promet in paketni otvori se v kratkem. Otroci do 12 let starosti plačajo polovico voznine, in na vsako vplačano polno vožnjo je en otrok pod 5 let star prost vožnjine. Prtljaga do 150 funtov je prosta, nad 150 funtov je treba plačati.

—Iz Eveleta se nam poroča, da je zadnje nedelje večer tudi po rudokopskih okrajih razsajal vihar. Nosil je sneg po zraku in zmetal ga v visoke zamete, ki so zadržavali železniški promet. Škode ni bilo.

HIBBING.

—V nedeljo bil je prvi odprt svetilničnik. Cele trume ljudi je prišlo gledovati lepo svetle. Rašline priče se bodo presajati na

Slika predstavlja največjo parno žago na Rangu, takoimenovano "Bailey's Splendid Saw Mill" na Virginia Lake, Minn., ki pripravlja v zimskem času stavbni les, katerega razpošilja na vse kraje, kakor hitro se prične plovna sezija na jezera.

sodnih bere svoje levite, in naloži mu precejšnje denarno globo. Mož imel je še novac. Plačal je. Zraven tega je pa izrekel strašno prisego da ne bo celo leto šel v salun, in mislite, ljudje božji, leto ima 365 dni! Podal se je nazaj v hosto --

VIRGINIA.

—Jožef Muštar je uročil tožbo proti Misaba počestni železnici na izplačilo odškodnine v znesku \$22.000. Namreč njegova 9 let stara hčerka bila je opasno ranjena in je izgubila edno oko pri neki eksploziji dinamita na križišču v Buhl. Zahtevano svoto je razvrstil na sledeče \$15.000 za poškodbe, ki jih je dobila njegova hčerka, \$5000 za poškodbe, ki jih je dobil njegov sinček Jožef, \$2500 za oskrbovanje in negovanje otrok v času bolezni. — Tožena sta podvzetnika Jozef Grant in John Rungvst.

—Italijan Angelo Vagni je uročil tožbo proti Republican Iron in Steel Co. na izplačilo odškodnine \$10.400, ker mu je v Franklin rudniku plast rude pokvarila roko in hrbet.

—Delo na novem šaftu pri Merrill Mining Cobliza Virginia se bo pričelo kakor hitro sneg skopni. Z delom se bo hitelo, in ker je treba le plitkega šafta, okoli 45 čevljev, upa se delo dogotoviti predno se prične ruda prevažati.

—Josip Vukelič vložil je tožbo proti mestni upravi na Virginiji glede odškodnine v znesku \$1500 za poškodbe, ki jih je zadobil dne 14. septembra l. l., povodom pada. V tožbi navaja, da je bila neka vodna cev počena, voda ki je uhajala iz cevi je zmrznila na tlaku, kar je povzročilo njegov padeč, pri katerem je zadobil težke telesne poškodbe.

Iz severnega Michigana

CALUMET.

—Kazimir Belobradič, star 27 let, je umrl v Houghton County senatoriju. Zapušča mater in štiri brate.

—Rodbina A Rozman dobila je novorojenčka.

—Najhujši snežni vihar letošnje zime bil je tukaj zadnje dni. Promet na železnicah in cestah moral je takorekoč počivati. Veliki zameti snega, ki so ponekod do osem čevljev visoki, je tukajšnja polnična železnica samo premetala v toliko, da se je pričel promet. Več ljudi bilo je zajetih v groznem viharju, da so morali ostati doma.

SOUTH RANGE.

—Tukajšnje naselbine bile so obiskane zadnje nedelje po hudem snežnem viharju. Marsikatera hiša prizadeta je z večjo ali manjšo škodo. Železnični promet bil je radi velikanskih zametov na progah jako oviran. Vlak C. M. St. Paul železnice opremljen je bil s tremi lokomotivami, a vseeno je imel zamudo osem ur. Veliko škodo napravil je vihar po tukajšnjih gozdovih. Drevje leži vse vprek, da se je na marsikaterem kraju težko preriti dalje.

NA PRODAJ

je nova hiša in dva lota v najlepšem kraju Dulutha. Zelo ugodna prilika za kupea. Proda se pe ceni.

WM. MARX,
400 Columbia Bldg.
Duluth, Minn.

ČEVLJARJI.

Potrebujem čevljarja. Dobra plača za izurjenega delavca. Delo stalno. Martin Panian, 313 Grant Ave., Eveleth, Minn.

Helo prijatelj!

Kadar si žejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni

"Pri mačku"

(Anchor Bar)

na 311-3 Ave.
HIBBING, MINN.

John Povsha, lastnik.

American Exchange

Bank

VIRGINIA — MINN.

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.

Posiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.

3% obresti od vlog.

Prepričajte se o istinitosti!

Poskusite enkrat sodček mojega najboljšega rdečega vina iz Euclid grozdja. Za pristnost jamčim, ker ga lahko rabi vsak mašnik pri sv. daritvi. Vina imam veliko v zalogi. Cena \$24.00 barrel. Postrežba točna in v popolno zadovoljnost.

Za obilna naročila se priporoča

Louis Lah,

trgovec z vinom

1033 62nd St., N. E., CLEVELAND, O.

Village Livery konjušnica

CHISHOLM, MINN.

Phone 60.

Math. Boriin, lastnik

VOZOVI IN KOČIJE ZA VSE SLUČAJE.

PRIPOROČAMO SE ZA POGREBE!

Na prodaj je

lepa hiša s 7. sobami v Vails Addition to Ely. Proda se po nizki ceni. Za ceno in podrobnosti se je obrniti na: Geo. L. Brozich, Ely, Minn.

THE FIRST STATE BANK

PRVA DRŽAVNA BANKA ELY, MINN.

tem potom naznanja slavnemu občinstvu, da je pričela poslovati v svojem lastnem posloju in se vpljudno priporoča za vse bančne posle, kakor tudi pošiljanje denarja na vse strani sveta ter čekovni promet. Hranilne vloge obrestujemo po

3% od sto

od dneva vloge.

Naša banka je prva državna banka v mestu in je pod strogim državnim nadzorstvom; poleg tega imamo zvezo z občeznana Union Investment Co. iz Minneapolis, Minn., pri kateri so interesirani glavni bankirji iz Chicage in New Yorka, zato se Vaše vloge pri nas

absolutno varne.

Denar v staro domovino pošiljamo vsak dan in naše cene so vedno nizke. Zastopamo tudi najboljše zavarovalne družbe proti ognju, istakotno vršujemo vsa notarska dela.

Pridite k nam zamenjati Vaše čeke ob plačilih dnevih.

Z nami posluje pretežna večina domačih trgovcev, kateri so tudi delničarji.

THE FIRST STATE BANK

OF ELY, MINN.

M. J. MURPHY, predsednik.

GEO. L. BROZICH, blaginik.

KOVALL & SON, ELY, MINN.

GROCIERJSKA IN ANUFAKTURNA TRGOVINA

Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsakovrstnih trpežnih obval in lepega blaga za ženske obleke. Cenj. odjemalcem se vpljudno priporočamo za obilen poset pri nakupovanju.

V POSLOPU SARTORI BROS. ELY, MINN.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK"

A. M. MURNIK

Grant Avenue

Eveleth, Minn.

Največja zaloga

MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAŽIH POTREBSKIN.

Posebno pozornost posvečamo Slovenkam! PRIDITE IN SI OGLEDJTE NAČO ZALOGO TER PREPRIZAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

Predstoječa slika predstavlja vlak, ki vozi v zimskem času iz minnesotskih šum hlode na tukajšnje parne žage. Vlak opravlja ta posel le v času, ko so jezera zamrznjena; v letnem času dovažajo hlode parniki, ki plujejo po naših jezerih.

Inozemcem se je dovolilo lastiti do 1000 akrov zemljišča v Minnesoti. Dovolilo se je dve zaporedni leti po \$22500.00 za preseke v gozdih, ki naj bi varovale Ely pred gozdnimi požari.

Ustanovilo se bo tudi nekaj novih uradniških mest za mladinski urad po mestih St. Louis okraja.

—V uredništvu našega lista zglasil se je Rev. Frank Saloven, ki je poznat med rojaki na Rangu, posebno pa v Biwabik, Minn., kjer je župnikoval med ondodnimi Slovenci zadnjih sedem let. Iz Dulutha podal se je takoj na svoje novo mesto v Springfield, Ill., kjer bo služboval na fari sv. Barbare. V Springfieldu nahaja se kakih 100 Slovenskih družin; poleg teh pripada k fari sv. Barbare še 35 slovaških in 30 nemških družin. — Rev. Saloven ostal bude v dobrem mu pa želimo uweožh. Coasavouy spominu rojakom na Rangu; rojakom v Springfieldu zamoremo pa le častitati na pridobitvi tako vzornega in požrtvovalnega župnika. — Rev. Salovnu pa želimo še mnogo let!

AURORA.

—Danes nam je poštno zabrisalo snega ravno v jutro; vlačijo po mestu snežni plugi, vetrovi pa kar sproti zabrisavajo pota. — Dne 23. t. m. to je bilo včeraj,

la 100 x 150 čevljev zemljišča. Su mi se, da bo ta družba v bodoče svoje delovanje razširila, sicer bi ne gradila hiš.

CHISHOLM.

—Pripravljalni odbor najel si je arhitekta Bell iz Minneapolis, Minn., za nabavo načrtov za novo ljudsko knjižnico. Nova stavba bude veljala \$25.000. Poslopje bo dobivalo parno kurjavo od mestne hiše. Sploh se je povsodi gledalo na štedljivost.

—Upravnik Doric Theatre nam javlja, da se v njegovem gledališču predstavljajo najbolj izbrane premikajoče slike in druge predstave, katere so poudčne in zabavne. Zatorej se priporoča cenj. Slovencev v obilen poset. Obilo zabave po trudopolnem delu je vsakemu priporočljivo.

—Candida Cottella, 16 let staro dekle, toži po njenem varuhu nekoga Fr. Shaidnagle za \$1515 ker jo je pustil zapreti z obdolžbo da je punca pokradla za \$43 hišne oprave. Skazalo se pa je, da to ni res. Obravnava se bo vršila pri okrožnem sodišču v Chisholm v kratkem.

—Zdravstvenemu uradu naznanilo se je zadnji teden 8 slučajev škrlatice. Znaprej se bodo zdravili, vsi odrašeni škrlatični bolniki v posloju nasproti grške cer-

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

...vredni pazniki nima ...vse kako je to stvar, ki se ...urediti; če bi se bili obr ...so se oglašili pri ...napravili dr. Zajcu ...napredni večini ob ...pri politvah ob ...

...vredni pazniki nima ...vse kako je to stvar, ki se ...urediti; če bi se bili obr ...so se oglašili pri ...napravili dr. Zajcu ...napredni večini ob ...pri politvah ob ...

...vredni pazniki nima ...vse kako je to stvar, ki se ...urediti; če bi se bili obr ...so se oglašili pri ...napravili dr. Zajcu ...napredni večini ob ...pri politvah ob ...

...vredni pazniki nima ...vse kako je to stvar, ki se ...urediti; če bi se bili obr ...so se oglašili pri ...napravili dr. Zajcu ...napredni večini ob ...pri politvah ob ...

...vredni pazniki nima ...vse kako je to stvar, ki se ...urediti; če bi se bili obr ...so se oglašili pri ...napravili dr. Zajcu ...napredni večini ob ...pri politvah ob ...

gospoda Ferdinanda Kalingerja v Tržiču. Na zidarski tečaj za zgradbo vzornih hlevov in kapnic opozarjamo zidarske mojstre in pomočnike. Prične se v ponedeljek, dne 10. t. m. Prijaviti se je na deželni odbor.

Železo je kradel. Na železniški postaji v Podnartu so že dlje časa opazovali, da zmanjkuje večje in manjše množice železnih palic drogov in pločevine orožniki so za sledili kod tatvine sumljivega ključavničarja Franceta Lukovška, ki je bil zaposlen na postaji v Kranju. Pri poizvedbah se je dogladalo, da je bilo ukradenega železa nad 2000 kg. Lukovšek ga je prodajal raznim kovačem v okolici.

Smrtna kosa. Umrl je v Zagrebu poštni svetnik Koloman Meixner, star 55 let. — V Zagrebu je umrl bivši veleindustrialec Lavoslav Hercog, star 83 let.

Napadla sta iz neznanega vzroka nek posestnik in njegov sin samskega delavca Franca Kordeža v Kamni Gorici pri St. Vidu nad Ljubljano. Jri napadu je Kordež dobil težak udarec na levo oko, katero bo najbrže izgubljeno. Oba napadaleca so zaprli in oddali deželnemu sodišču.

Nepoštena služkinja. Pri nekem posestniku v Hradskega vasi je služila 24letna deklica Marija Dovč iz Stažice, katera je imela pa to navado, da je bila vedno, žejna. Sprva se je zadovoljila z mlekom, ko je pa prišla v klet, do vina, se je tudi tega lotila. Dne 1. marca je našel gospodar v kuhinji za pranje škaf, v katerem je bilo pet litrov ukradenega vina, nakar je bila Dovč aretirana.

STAJSERSKO. Iz Brežic. V sled ugovora Slovencev je vlada razveljavila volitve v mestni občinski zastop. Schniderschitsch in še nekateri drugi poglavarji mestnih nemških tarjev so prišli zaradi sleparij pri volitvah v kazen, preiskavo. Brežičko nemštvo se je končno vendar prišlo sunljivo majati.

Nesreča in požar. V Stoloniku pri Rajhenburgu so zgorela gospodarska poslopja posestnika Marti na Zemljaka. Skoda znaša okrog 15.000 K, zavarovalnina pa samo 700 K. Ogenj je zaneel štiri letni otrok, ki je v listnici zažgal kup slame. Pri gašenju se je udrla tramovje na Hletu, za domačega sina Martina. Dobil je nevarne opekline in so ga morali takoj spraviti v bolnišnico v Krško.

Liberalci si delijo mandate. Iz Celja se poročajo: Pri event. volitvah za deželni zbor si bodo liberalni celjski mladini mandate sledeče razdelili: dr. Kukovec mesta in trge, Spindler Rogatec — Šmarje, dr. Stiker Brežice — Kozje, Urlep - Roblek Celje (Savinjska dolina), dr. Božiča potisnoje v Slovenji gradec. Kje bosta kandidirala Lesničar in Stibler, še ni znano.

Otrok umrl vsled opeklin. Po sestinka Elizabeta Korenja v rogaški okolici je pustila svoje otroke v starosti od treh do devetih let same doma. Triletna hčerka Antonija je prevrnila iz štedilnika po sebi lonec vrele vode. Dobil je tako hude opekline, da je kmalu na to umrla.

Ogenj v Konjicah. V torek, dne 4. marca predpoldne je nastal ogenj pri svinjskih hlevih na "mauti" pri e. kr. finančnih stražniških baje vsled zarečih ogljev, katere so otroci vrgli med pepelom v neko slamo. — Zgoreli so hlevi in drvarnica.

PRIMORSKO. Tržaška porota. Dne 9. marca Obtoženi Anton Žerjal iz Pliskovi prva obravnava v tem zasedanju. se je vršila pred tržaško poroto ker je povodom gostilniškega prepira zabodel tovariša Josipa Banela v spodnji del telesa. V sled te poškodbe je Banel umrl.

Strašen samomor. V okolici Reke je izvršil posestnik Marka Kiriki samomor na ta način, da je vtaknil v usta dinamitno patrono in jo razstrelil. Našli so popolnoma razmesarjeno truplo. Vzrok samomora ni znano.

Umrl je na Lokvi veleposestnik bivši župan, deželni poslanec itd. Anton Muha, star 75 let.

Samomor finančnega stražnika. V Barkovljah se je ustrelil s samo kresom finančni stražnik Ivan Koci in sicer vsled slabih gmotnih razmer. Koci zapušča mlado vdovo z 1 otrokom.

Tat v policijski stražnici. Na policijsko stražnico je prišel 23letni kočijaž Jože Verner iz Go-

ljevu, temveč h Koroščevi strani ki. **Ponarejen denar na hrvaško-štajerski meji** kroži že od novega leta sem. Spočetka so bili v prometu le 20-vinarski in 2kronski novci, zadnji čas se pa razširjajo tudi 5kronski kosi. Ponarejen denar je prav dobro; spoznati ga je mogoče po temni modro-sivkasti barvi, po glasu in po mastnem otipu.

Pravšanje poreškega škofa. "Corriere Adriatico" trdi, da je kandidatura monsg. Faiduttija za poreškega škofa padla v vodo, ker se Rim temu imenovanju upira. Med nadaljnimi kandidati so kanonik Brunat, svoj čas spiritual v goriskem semenišču in gorški kancelar don Zampero, a govori se, da ima največ upanja, da postane poreški škof znani graški vseučeljski profesor dr. Ude, ki je sicer znanstveno kvalificiran, je zikovno pa ne, ker zna le nemško in laško, hrvaškega pa ne.

V Belgradu aretirani. Iz Gorice poročajo, da so v Belgradu aretirali Alojzija Krizniča, sina bivšega župana. Pobegnil je vsled konkurza.

Umrl je v Gorici krmnar Lenar dič v Židovski ulici. **V Ogleju** je župnik - dekan msgr. Alojzij Sambuco. **Iz Vidma** je ubežal v Avstrijo Eligij Justič. Služil je pri 8. ital. alpskem polku in prišel v Gorico.

Sveta vojska v Tolminu. V nedeljo, dne 2. marca, se je ustanovilo v Tolminu protialkoholno društvo "Sveta vojska". Zborovanju je predsedoval dr. Serjun. Krepko naprej za prepotrebno organizacijo.

Miners National Bank, EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

\$74.000.00

Posiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

Svoji k svojim!

Podpisani priporočam cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmjerne, potrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!

Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočam

MATH. VIDAS,

slovenska trgovina

BIWABIK, MINN. Telefon 63.

Duluth Brewing & Malting Co.

Duluth, Minn.

Vari najboljše in rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX“ kakor :: tudi pivo v sodčkih. ::

FRANK TRAMPUSH,

upravitelj za Mesaba Range. Virginia, Minn.

Največji sovražnik

v kuhinji je nedvomno SLABA PEČ. O tem je prepričana vsaka dobra gospodinja. — Ako ti morda tvoja peč ne ugaja, pojdi k

ANDREW ROINE, nasproti pošte

tam je dobiti peč, ki so vs em gospodinjam po volji.

STEEL CORAL RANGE

najboljšega izdelka, jamčen a za dvajset let. — Na prodaj pri

ANDREW ROINE

trgovina železnine

CHISHOLM - Minn.

Naročajte in širite "Narodni Vestnik".

Make our bank your bank. When you need advice Consult us

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pojasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo na nas in takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu posameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODSOTKE.

Miners State Bank Chisholm, Minn.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Semi-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company
a corporation.

Geo L. Brozich, President
Joseph Gerzin, Vice President
Joseph Koshak, Treasurer
Joseph Mantel, Director

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly \$2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest.
Rates on application

Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office
Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.

"NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.
Izdaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročilna stanca:
Za Ameriko in Canado za celo leto . . . \$2.00
za pol leta . . . \$1.00
Za Evropo za celo leto . . . \$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.
Denarne posiljitve in dopisi se naj posiljujejo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street
Duluth, Minn.

Spominjajte se ob raznih prilikah
SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMERIKI.

OGLASI SO VAŽEN FAKTOR NARODNEGA RAZVOJA.

Mnogi čitatelji časnikov, slovenski kakor tudi drugojezični, prezeje oglaševanje, ali večina njih ne da bi jih čitali. Vendar oglaševanje je važna faktorja časnika, so važni oddelek vsakega časnika. Ne le, da širijo oglaševanje doma, podjetja, domača obrt in trgovstvo, katerih stvari se moramo oprijemati in jih z verno podpirati, če hočemo, da bomo kaj šteli med drugim narodi; ne le, da so oglaševanje mnogokrat najboljši kazipot do izvanrednih prilik; ne le, da je zmožno edino s pomočjo prispevkov za oglaševanje vzdrževati časnik, in širiti uk in zavednost in napredek med raztresenim narodom, ga izobrazevati in držati skup v kompaktni celoti — ampak oglaševanje so sami na sebi podučni in izobrazevalni, treba jih je le tehtati in soditi in premišljevati. In, kar se tiče rojakov tu v tujini, posebno novodošlecev, najde in spozna se največ rojakov, prijateljev, znancev in sorodnikov potom oglasov, posredno ali neposredno, pri katerih sta Slovenec ali Slovenka vse kakor bolj dobrodošla kot pri narodu, kojemu smo tuji po jeziku, navadah in potrebah. In kolikim so ti ljudje istega jezika in iste krvi — rojaki in rojakinje, znanci in sorodniki — pripomogli do dela, do službe, do kruha in denarja! Iz oglasov se človek marsikaj nauči; vi di kako koraka svet z industrijo, trgovino, sploh s podjetji naprej. Oglasi so nedvomno v hassen narodu in tudi posamezniku.

In oglaševanje niso velike vrednosti le danes. Čez sto let, v jednoindvajsetem stoletju in še pozneje, nudili bodo oglaševanje današnjih časnikov pravo sliko današnjega ljudskega gibanja. Oglasi kazali bodo našim potomcem naše življenske potrebe, kaj mi danes rabimo, kaj prodajamo, in kupujemo, kako kupujemo in prodajamo, kazali bodo razvoj in način naše obrtnosti in našega trgovstva, kazali bodo našo podjetnost, stopnjo našega napredka, kazali bodo naše ideje. Članki in dopisi razmišljajo naše današnje življenje; oglaševanje in dopisi pa kažejo življenje de fakto, kažejo življenje kakoršno je v resnici — oglaševanje in novice so življenje.

Tako je tudi z oglaševanjem v Narodnem Vestniku, kateri gredu med slovenski svet vsak teden dvakrat. Oni so svedoki, oni so pričje naše industrije, našega trgovstva, naše podjetnosti; oni kažejo naše potrebe naše zahteve; oni kažejo naš napredek, naše življensko stanje — oni kažejo naše življenje. Slovenci in Slovenke, čitajte te oglaševanje! Oni Vam dajo marsikateri koristen namigljaj; oni Vas držijo v stiki z delovanjem raztresenih naših naselbin, bodi si že, da so ti oglaševanje trgovski, obrtni, politični, društveni, zasebni ali kakoršni že.

Narodni Vestnik je ponosen na svoje oglaševanje. Ponosen je na nje zato, ker se zaveda, da reprezentirajo oglaševanje v tem listu le poštene tvrdke, le poštene osebe, le podjetne ljudi.

Brez oglasov bil bi Narodni Vestnik nemo goč. Zatoraj, komur ugaja naš list, komur je priljubljen, kdor uvidi, da je namen tega časnika delovati za delavsko stvar, delovati za izobrazbo, napredek in blagor Slovencev v Ameriki, isti podpira naj naše oglaševanje stem, da od njih kupuje, da od njih naročuje, da jih priporoča tudi drugim.

Vedoma mi ne sprejememo nikakega sleparskega oglasa. Različni mazači ponujajo visoko plačo, da bi sprejeli njih oglaševanje; pa ne bo nič. Naša dolžnost, naša naloga je naše ljudi, posebno še naše naročnike braniti pred škodo in jim pomagati, ne pa, da bi jih zapeljali. Denar ni vse kar spada k našem podjetju. Čast in zupanje cenimo toliko kot denar. To je in bo naše načelo. Če bi se pa pripetila kaka nepravilnost, obrne naj se prizadeti do nas takoj, da

ukrenemo kar v naši moči, da se škoda poravnava, če je poravnava mogoča.

Vedoma mi z našimi oglaševanje ne zapeljemo nikogar. Vemo pa, da je bilo mnogo rojakov zapeljano z oglaševanje — mnogi so zgubili vse, ki so šli na limance agentov, ki priporočajo zemljišča v nam oddaljenih in nam nepoznatih krajih. In taki oglaševanje najdejo med nami še vedno zaščito — še vedno se najdejo rojaki, ki podpirajo za par dolarjev sleparske namerne zemljiških družb, četudi se sami ne vjemajo s pondbami. Rojaki! Čitajte oglaševanje; čitajte jih in tudi sodite.

IZPRED ČATALDŽE.

(Pismo bolgarskega vojaka s pozicij nedaleč od Čataldže.)

Danes sem tu, jutri že zopet odidem. Sedaj je noč, krasna, jasna februarjska noč. Zemlja je pokrita s snegom; snežni križ stali se blešče, sredi preko bele ravnine pa se vije črna kolovozna pot.

Primitivna vojaška bolnica stoji tu. Nedaleč od nje se vidi male luči male železniške postajice, kjer je razvrščenih več vagonov. Ob postaji se razprostira ravno polje, ki se polagoma dviga proti Čataldži.

Nad vsem tem je razpeto jasno zimsko nebo, posejano z mirjadami zvezd in zvezdic, med njimi pa plava sanjavo polna luna. Sotiri in zemljanice, iz katerih se semtertja vije dim, se zde kakor mala vas. Zdaj in zdaj se čuje iz daljave glasovi, ki za hip trepečejo v mrzlem zraku, potem pa zamro. Polagoma nastane popolna tišina.

V zemljanicah pregorevajo drva na ognjiščih. Železniška postaja je blizu, zato je drv v izobilju. Vojaki jih nalagajo na ogenj, ki širi prijetno gorkoto po zemljanici.

Vse je tiho. Sliši se samo pritaženo zdihovanje težko ranjenega vojaka, ki ga jutri prepeljejo na zdraviljenje v domovino, in fantaziranje drugega vojaka, ki je obolel na legarju.

Mraž mi je v roke in noge. Drgnem jih, da si jih nekoliko ogrejem.

V zemljanici leži še več drugih vojakov. Ti so se odeli preko glave in se ne ganejo, kakor bi zmrznili pod odejo.

Kako potrpečljivo in brez vsakih tožba prenašajo naši vojaki bolelost in gorje! . . . Zamislim se in poslušam.

Od daleč se čuje lajanje psov, zategnjeno tuljenje, ki je podobno krčevitemu joku.

To so šakali, zbrani za obrambno črto pri Čataldži.

Otožno, zategnjeno, strašno tuljenje. . .

"Kadar tulijo šakali," je spregovoril zdravnik, "takrat ne traja dolgo, da kdo umrje. O tem sem se prepričal."

Tiho je vse, samo psi lajajo in šakali tulijo, vmes pa se čuje ječanje ranjenca ali bolnika.

Polagoma utihnejo tudi psi, samo šakali tulijo, kakor da bi plakali za mrljici. . .

Zaveje vetrič, plamen na ognjišču zaplapolja, zaprasketajo suha drva, potem pa je zopet vse tiho. . .

V kotu, kamor jedva prodira svetloba svetilke, višče sredi zemljanice, se začuje ihtenje in ječanje.

Stopim tjakaj.

Težko ranjeni vojak se je razodel in njegove mile, mehke, črne oči se leskečale v čudnem svitu in zro nepremično vame.

"Sestra," zakliče z nepopisno tugo v glasu, ali čuješ? Kako tulijo šakali! Tulijo za menoj, sestra. . ."

Položim mu roko na razgredo čelo, ranjenec me zre s hvaležnostjo in po licu mu zdrkne solza za solzo. Obraz mu je suh in izmučen, zaraščen od črne brade. Roke, prekrižane na sivem vojaškem jopiču, so suhe in žuljave, znak, da je ranjenec delavec, poljedelec. . .

"Saj ne boš umrl!" pravim mu jaz in skušam položiti vso nežnost v svoje besede. "Jutri te položimo v vlak in te prepeljemo v mesto. Tam te bodo operirali in ozdravel in okreval boš."

Ranjenec je prenehal plakati, solze so se mu posušile.

Trenotek me je gledal, kakor da bi verjel mojim besedam, na to pa se mu je telo streslo silne bolesti.

Položil je glavo na blazinico in jel silno ječati. Toda takoj se je pomiril, dvignil glavo in uprl vame oči. . .

"Umr bom, sestra, umrl bom. . . Ni mi žal, da umiram, a smilijo se mi moji otroci. . . Sedem jih imam, sestra, sedem. . . Kdo bo zanje skrbel? . . ."

In mož je tiho zaplakal, od daleč pa so se čuli šakali, kako tulijo.

Tam v drugem kotu je fantaziral bolnik. Sanitavec je stal pri njem ter se z vsemi silami trudil, da ga pridržal pod odejo.

"To ne gre," je kričal ta in divje gledal na svojega takisto bolnega soseda, ki pa je mirno spal. "Suni ga proč, sumi ga proč! Ta ni dober vojak, ta ne stoji dobro na poziciji, ne strelja dobro, suni ga proč! . . ."

Sanitetni vojak mu je prigovarjal, naj bo miren, češ, da si vse to domišljuje.

Toda bolnik je jel še glasneje kričati: "To je slab vojak, s tega mesta ga moramo odstraniti. . . Tam leži moj brat Ivan! . . . Ne razume me nihče."

Nekaj vzdihov še in mož se je pomiril in legel na svojo skromno posteljo.

S sanitetnim vojakom sva zopet prisledla k ognjišču.

"Ali je resnica, kar je govoril bolnik o svojem sosedu?" sem vprašal vojaka.

Nasmehnil se je vojak in pripomnil: "Bolna domišljija! Hraber bojevnik je njegov sosed. Stal je na poziciji, da so mu zmrznile roke in noge. Roke in noge mu odrežejo. . ."

Vse je utihnilo, slišal se je samo še semtertja bolesten vzdih ranjenca, ki je govoril s svojo sestro o svojih otrocih, a v daljavi so še vedno tulili šakali. . .

Zapihal je močan veter in utihnil so tudi šakali.

Vse tiho je bilo, mene pa se je lotevala pekoča bolelost, da bi zakričal:

"Bratje in sestre, stojte vse, da ne bodo plakale sirote, zapuščeni otroci, na katere v skrbeh mislijo zdravi in umirajoči očetje tu na pozicijah! Sestre in bratje, skrbite za to, da bodo imeli nežno materinsko postrežbo vsi ranjeneci in bolniki, ki jih pošiljamo k vam z bojnega polja!"

Pravo materinsko skrb in postrežbo so si zaslužili vsi ti!"

PISMO IZ SOFIJE.

(Dalje.)

Podrobne vesti iz vojske izvemo skoro izključno iz inozemskih listov. Bolgarski generalni štab je popolnoma zaprl polja bojnih operacij zunanjemu svetu. Niti ena privatna vest ne pride z bojišča. Ničesar se ne ve. Ne ve se, kakšen namen ima bolgarsko umikanje izpred Čataldže, kaj se pripravljajo na Gallipoliju, kdaj bo padel Odrin, oziroma kdaj mora pasti poprej ali pozneje — Skader, Janina! Kaj tiči za rumunskim vprašanjem — ničesar jasnega se ne ve iz tega kaosa, najrazličnejših presojanj in kombinacij. Le eno je jasno, da se vse vojne operacije vrše z obduvanja vredno točnostjo in po gotovem načrtu, da bodo skupne armade balkanske zveze pripravile evropski Turčiji, ki se je tako trdovratno potegovala za grobove v Odrinu, resnično velik grob ter jo za vedno pokopale.

Slabo se je godilo Turkom od začetka vojne. In kako svest so si bili zmage. Prejšnji glavni poveljnik turške armade, Nazim paša, je naročil častnikom pred Odrinom iz Carigrada, naj ne pozabijo paradnih uniform, ker jih bodo rabili pri zmagoslavnem pohodu v Sofijo. Ubogi Nazim, ki je bil v dnevih januarske revolucije v Carigradu potoma ustremljen, se je tudi v svojih sanjah temeljito zmotil.

Resničneje je govoril Javer paša, ki je izjavil, da pojde v Sofijo "kavo pit". Mimgrede je hotel obiskati svojega prijatelja "Šikri pašo", kateremu je že tedaj v Odrinu postajalo tesno. Velik reflektor iz mošeje sultana Selimana je služil Javer paši za direkcijo. Bolgarom se je odrinska luč, ki je svetila vedno v eni smeri, zdela sumljiva, postali so oprezní ter zajeli večino po iregularnih četah Javer pašo pri Dimotiki z dvema divizijami redne turške vojske, skupaj 12.000 mož. Vojake so internirali pomanjših obmejnih mestih — Javer pašo s 50 oficirji pa so poslali v Sofijo "kavo pit".

Naznanili so jih v hotelu Boulevard, kjer jih večkrat vidim. Njih položaj kot vojni vjetnik pač ni zavidanja vreden, gotovo pa je da se jim bolje godi kot komeradam na Gallipoliju ali v Odrinu. Dobivajo redno oficirsko plačo, spe na pernicah vsak v svoji sobi, zvečer pa posedajo v hotelski kavarni, kjer poslušajo zvoke damske kapele.

Javer pašo je bilo lahko videti v njegovem salonu prvega nadstropja, čigar vrata so bila — ne vem zakaj — večkrat odprta. Razven tega so njemu dali še eno sobo zraven salona na razpologo, katere pa ni rabil. Vprašal je zato narednika, ki je vedno pri njem: "Zakaj imam pravzaprav drugo sobo? Narednik mu odgovori: "Ta je rezervirana za Sukri pašo". Seveda velika razžalitev ne le za Javerja, tem več tudi za Sukrija, čigar junaštvo so nemški listi, ker Odrin ni padel takoj prvi dan, povzdigovali do neba, ki pa se bije sedaj le še pour l'honneur du drapeau! Javer paša se je radi narednikovega odgovora pritožil na vojno ministristvo, narednik je dobil ukor in afera je bila rešena. Ne ve se pa še, če Javer res ne dobi stanovanjskega kolega v osebi Sukri paše.

Kako sovražno so pisali nemški listi o balkanski vojski in kako pišejo še vedno, je znano vsakemu. Znano je tudi, da je v turški armadi mrgolelo nemških oficirjev. Nemei so se sploh obnašali v tej vojski skrajno grdo. Značilen je dogodek, katerega mi je pravil bolgarski oficir, ranjen v bitki pri Lule-Burgas. V bolgarski ambulanci je zasljal na sosednjem vozu zdihovati ranjenega "turškega" oficirja: "Mein Gott, mein Gott!" Obrne se proti njemu in ga pozdravi tudi nemški: "Servus Kamerad!" Nemei se okrene ter vpraša: "Ali si ti tukaj?" "Seveda," mu veselo odgovori Bolgar. Kako pa vendar prideš sem?" ga vpraša Nemei, ko zagleda njegovo bolgarsko uniformo. "Iz enostavnega vzpoka, ker sem spadam," glasil je odgovor. Tedaj se je šele Nemei posvetilo v glavi, da ima opraviti z bolgarskim častnikom. Reče mu zato: "Poslušajte! Vi lahko govorite z vašimi ljudmi, povejte jim, da sem nemški oficir, naj mi dajo drugi voz, naj lepše ravnaajo z menoj!" Nemška nesramnost ne pozna mej. Bolgar ga je zato tudi zavrnil: "Prijatelj, če želite avtomobil, električno razsvetljavo in komfort, zakaj niste ostali v Berlinu, zakaj ste prišli sem, kdo vas je klical? Tudi jaz se moram zadovoljiti z vozom, katerega vlečejo bivoli. Če vam ni prav, dobite lahko kroglo!" Mislim, da se je nemški oficir po teh besedah potolažil.

(Konec prihodnjic.)

Pri črnih klobukih ali oblekah je to največji križ, kjer izgubi pravo črno barvo in postajati začne nekako sivo. Dobro pomoč zato imaš pri rokah. Kupi alkohola in pomoči obleko ali klobuk s kako gobo ali cunjjo. Alkohol ne škuduje niti najboljši tkanini. Črna barva seti tako lepo povrne, kot bi bilo novo.

Vrabei napravljajo na pomlad veliko škodo po gredah, kjer pobirajo semena ali pa se hodijo past na mlade rastlinice. Če jih hočeš pregnati, poskušaj sledeči način: vzemi kvart surovega lanenega olja in ga kuhaj polagoma tako dolgo, da se zgosti. Dodeni za deset centov navadne smole (resin). Potem namaži tiste kraje v gredi, kamor vrabei najraje sedajo. Če sede vrabee v to mazilo, se gotovo vjame. To ostraši druge tako, da jih ni več blizu.

Če ti postane rado slabo, kadar se voziš na kari ali po vodi, poskušaj jednostavno sredstvo: grizi gum za zvečenje (chewing gum).

NE ZAMENJAJTE!

DA JE

NE POZABITE!

Mestna hranilnica ljubljanska

V LJUBLJANI, PRESERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)

največja in najvarnejša slovenska hranilnica.

Prometa koncem leta 1911 614.5 milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog 42 milijonov kron.
Rezervni sklad hranilnice 1.300.000 kron.

obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni sklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska.

Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne kako drugo manjvarno "sparkaso". Nam pa takoj plačite po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pošite razločno in natančno.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložnega denarja.

NAROČAJTE IN ŠIRITE "NARODNI VESTNIK"

PIRUHE

pošiljajo naši rojaki radi svojim sorodnikom, prijateljem ali znancem v staro domovino in to seveda najraje v GOTOVEM DENARJU, kar pa NAJHITREJE, NAJVESTNEJE in NAJCENEJE preskrbi

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St., ::::: New York, N. Y.

PODRUŽNICA:

6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.

Čemu bi drugam segali, ako Vam Vaš rojak najboljšo postreže?

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA

"NARODNI VESTNIK"

405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.

Izdaja največji slovenski dvotednik

"NARODNI VESTNIK"

Naročnina za Ameriko:

Za celo leto \$2.00
za pol leta 1.00

Za Evropo in Canado:

Za celo leto \$3.00
za pol leta 1.50

Poljedelstvo in gospodinjstvo.

FRANJSKO MASLO (BUTTER) NA FARMI.
Wijlem Brunschmid.
(Daje.)
Posnemanje mleka.

in kanglo do tal, in dno vreče naj visi v vodo v pailu. Vreča bo srkala vodo iz paila, in bo mokra čez pail in kanglo do tal; in to bo držalo kanglo in smetano hladno v najbolj vročem vremenu.

Samoumevno je, da mora biti voda, ki je namenjena za hlajenje smetane mrzla. In, če imamo kanglo s smetano v koritu za vodo, je najboljša, da voda vedno skozi korito teče. Drugače treba je menjati vodo dva- do trikrat aa dan, kakor že vreme zahteva. Če se hladi z vrečo, ne sme se pozabiti, da se pail napolni predno voda izteče in izhlapi.

Posnemanik ali separator treba je očistiti takoj po posnemanju, kakor hitro je delo s smetano končano. Vmije naj se strogo in po vsaki uporabi, in to vsak del, ki pride v dotiko z mlekom. Snažen se mora držati ves stroj, zunaj in znotraj. In držati ga je treba tudi v redu, in stoji naj vedno vodovodno. Nesnažen stroj, ki ni popolnoma v redu, bo slabo posnemal. Zatorej treba polagati vso skrb nanj.

OSKRBOVANJE IN KRMLJENJE BREJJIH SVINJ.

Oskrbovanje in krmljenje brejih svinj se mora razlikovati od onih, od katerih nimamo pričakovati zaroda. Kakor hitro vemo, da je svinja oplemenjena, moramo polagati večjo pozornost na način oskrbovanja in krmljenja. Svinja potrebuje poleg redilnih snovi za življenjski obstoj svojega lastnega trupla še snovi za rast mladičev. To pokaže pri brejih svinjah že narava sama. V začetku brejosti jako radi žo, kar nam da največkrat zagotovilo, da je svinja res breja. Pokladati moramo redilnežjo krmo, katera pa ne sme biti tako sestavljena, kakor za pitanje prašičev. Mnogokrat se slišijo tožbe o slabotnih pujskih od dobro rejenih svinj. Vzrok je premočno krmljenje nosečih svinj ki pujske težje povržejo in imajo tudi premočno mleko, pujski dobijo lahko drisko, kar je za nje zelo nevarno. Na vsak način je ohraniti plemenske svinje pri lepi reji, da tudi skotenje in dojenje pujskov lažje prenesejo. Tudi se jim mora pokladati krmo, ki vsebuje dosti fosforjevo-kislega apna. Ako je v krmi primanjkuje, primešamo krmi vsak dan nekaj klajnega apna, kar ugodno upliva na razvoj mladičev.

Pripravna krma za breje svinje bi bila sledeča: kuhan krompir korenje, pesa z ječmenovim zdrobom ali otrobi. Tudi posneto mleko se brejim svinjam jako prileže. Zelena krma, detelja, salata, so prikladna krma. Dovoljeno je dajati svinjam tudi pomije, ki niso pokvarjene, to je skisane.

Zelo dobro je spuščati svinje vsak dan na prosto. V starih hlevih, ki imajo pri vratih visoke pragce, čez katere mora breja svinja skakati, kadar se spušča na pašo, je potrebna previdnost. Odhod iz hlevamora biti tako urejen, da svinja z lahkoto hodi iz hleva in zopet nazaj, to se na kakoršenkoli način lahko doseže.

Paša je brejim svinjam potrebna. Po nekaterih krajih pa vlada mnenje, da se breje svinje ne smejo spuščati na pašo. Gotovo je nevarno spuščati jih z drugimi skupaj ali celo z mrjaščki skupaj, ki jih podijo po tekalšču. Tolko pameti ima vsaka gospodinja, da kaj takega gotovo ne bode pripustila. Nikakor pa ne kaže brejih svinj popolnoma v hlevu puščati. Na prostem se svinja giblje, dobi zelenjave, riže, prsti, tam dobi zate potrebni rudniški suvi, črve in pobira v sedanjem času tudi hrošče, ki ji nič ne škodujejo. Tako se nosečih svinjam zdravje utrjuje, kar je gotovo potrebno, ako zahtevamo živahne, zdravega in krepkega zaroda od njih.

Zadnji teden nosečnosti naj ostanejo svinje v hlevih, kateri naj bodo dosti veliki. Ta čas je treba tudi svinje odločiti v posamezne kočice. Ako imamo previdne posle,

se tudi zadnji teden spuščajo na prosto brez vsake nevarnosti.

Zadnji teden, kateri mora biti znan gospodinj iz spuščalnega zapiska, naj se svinje bolj previdno krmijo, posebno tik pred porod, da ne bo otežkočen porod. Tako ravnanje z brejimi svinjami prinese gospodinj mnogo koristi, to je krepke pujske in mnogo veselja, zato je potrebno, da se vpoštevajo navedeni nasveti po možnosti.

RAZNE VESTI IZ SLOVENSkih NASELBIN.

— V Cleveland, O., umrl je Jos. Korač, star 39 let. Bolehal je le teden dni in umrl za pljučnico in vnetjem možgan. Doma je bil od Krškega. Zapuščica sprogo in dva nepreskrbljena otroka. Blag mu spomin!

— V Clevelandu, O., umrla je Franciška Koren, stara komaj 20 let. Doma je bila od Žužemberka. N. v. m. p.!

— V Clevelandu, O., je v poslovanju Slovenska Zadruga Trgovina v Svetovih prostorih. V nasprotjem taboru je mnogo zavisti, a delavci pravijo, da hočejo vstrajati kot slani in pokazati, da so jih trgovci drli, in da niso ž njimi zadovoljni. Največ seve je odvisno od odbora in poslovodstva.

— V Pittsburg, Pa., namerava jo Slovenci ustanoviti Zadrugo prodajalno. Seja v to svrhu se bo vršila dne 30. marca v Krajskem Slovenskem Domu na 57. in Butler St., ob 2. uri popoldne.

— Avstro-ogrski konzulat v Pittsburg, Pa., je prevzel baron H. Lothar von Hauser. On nadomesti konzula Fosterja, ki je na dopustu.

— Rojak J. Mali, kakor smo že opetovano poročali, moral bi bil plačati svoj čin s svojim lastnim življenjem. Odvetniku se je po srečilo doseči še eno razpravo. Pozvala se bode tudi žena umorjenega, ki jt napeljala Fr. Malita, da je umoril svojega rojaka. Umor izvršil se je v bližini Moon Run, Pa.

— V Collinwood, O., bijejo hud boj za dobavo naravnega plina. Plinova družba noče privoliti, da bi Collinwood bil previden s enim plinom, temveč skuša zavleči njihovo željo do skrajnosti.

— Rojaku Jos. Rojcu v Clevelandu se je izgubil sin. Vse iskanje policije in domačih je bilo dosedaj brezuspešno.

— Unijski uradniki so naznačili prihodnjo javno sejo dne 30. marca v Grdinovi dvorani. Slovenski delavci v Clevelandu naj bi se organizirali in skupno nastopili za svoje zahteve.

— V Collinwood, O., namerava jo rojaki odpreti svoj konsum. — Odbor je že na dedu in lahko pristopi vsak rojak, ki se zanima za to domače podjetje.

— Novo žensko društvo se je ustanovilo v Clevelandu, O., z imenom "Lunder-Adamič". Društvo se priklapi S. S. P. Z.

— Velikonočno vreme je bilo v Clevelandu in okolici prav prijazno; lilo je, kakor iz škafa cel boji dan.

Pobegla Slovenka prijeta.

New York, 21. marca. Ana Cerk iz Ljubljane je zapustila svojega moža in odšla v Ameriko "firbec" prodajati. Možu je bilo dolgčas po njej in brzojavka, poslana avstro-ogrskemu konzulatu v New York jo je prestrigla še predno je stopila na svobodna ameriška tla. Gospa Cerk bo najbrže poslana nazaj možu v naročje.

POLITIČEN KRST.

Nekemu tirolskemu viničarju porodili so se pred par dnevi trojčki-dečki. Viničar se piše Opel. — Svoje tri sinove je dal krstiti na imena Konstantin, Adrian in Filip. Imenovali se bodo torej Konstantin Opel, Adrian Opel in Filip Opel (Carigrad, Odrin in Plovdiv.)

Lev razmesaril človeka.

Iz Kodanjskega poročajo. V Kodanjskem zabavališču "Tivoli" je pred večerajšnjem krmil šef ure dnik Dr. Thomessen leva z mesom. Kar na enkrat pa je skočil lev ter raztrgal več palie kletke. Lev je napadel dr. Thomessena ter ga popolnoma razmesaril. Dr. Thomessen je bil mrtev, še predno so ga mogli rešiti.

Največja slovenska farmarska naselbina v Ameriki

je Willard v državi Wisconsin. Naselbina v Willardu je stara komaj par let. To pač priča, da ima ta naselbina vse predpogoje, ki so potrebni za uspešno in dobičkanosno poljedelstvo. Ako bi ne bila zemlja rodovitna, ako bi ne bilo podnebje zdravo in za poljedelstvo zelo ugodno, ako bi kraj ne imel dobrih železniških zvez, ki omogočujejo hitro razpečavanje pridelkov brez večjih stroškov in truda, ako bi ne imel vseh drugih vrlin, ki delajo novega farmerja zadovoljnega, bi prvi naselniki ostali osamljeni ali pa bi bili celo prisiljeni zapustiti izbrani kraj. Toda pri Willardu je ravno obratno resnica. Brez vsake večje reklame se je tu do danes naselilo nad sto slovenskih družin in novi priselniki vedno prihajajo semkaj. Drugi dokaz, da je Willard najpripravnější kraj za slovenskega novega farmerja je to, da je veliko število dosedanjih naselnikov dobilo za seboj na Willard svoje sorodnike in prijatelje.

Naselbina Willard se nahaja v Clark County, ki je nekako v sredini države Wisconsin. Ta okraj je važno železniško križišče, kajti skozi ta okraj vodi pet železnic. Willard leži prav ob železnici.

Clark okraj ima po vladnem poročilu nad sto mlekarn in sirarn ter producira vsako leto nad dva milijona dolarjev mlečnih izdelkov, od katerih pride lepo število tudi na Willard. Izborna uspeva turšica, ječmen, rž, krompir, sladkorna pesa, sočivje, zelenjava in drugi pridelki. Zlasti povoljno uspeva detelja in vsakovrstne trave, kar je zlasti za živinorejo nepopisnet vrednosti. Tudi sadje uspeva povoljno, zlasti jabolka.

Številni lepi domovi, katere so si postavili v kratkem času slovenski naselniki, najjasnejše pričajo o rodovitnosti zemlje, ki je izvor vseh farmerjevih dohodkov.

Toda ne samo gospodarsko, tudi politično moč že imajo slovenski naselniki na Willardu: rojak Steve Legat je občinski tajnik, poštar, postajenačelnik ter tajnik šolskega distrikta; rojaka Anton Zupančič in Ignac Česnik sta mirovna sodnika; zadnji je tudi član šolskega distrikta ter kandidat za župana na Willardu in bo gotovo tudi izvoljen. Rojaka Steve Plavec in Pavel Maren sta občinska konstablerja.

V sosednji slovenski naselbini Gorman, imajo Slovenci ves šolski odbor v svojih rokah. Rojak Frank Lesar je nadzornik tega šolskega okraja. Lahko bi naštel še več drugih zanimivosti o tej hitro rastoči slovenski naselbini, a to naj zadoštuje za sedaj. Omenimo naj še to, da imajo Slovenci tu svojo cerkev in šolo. Takoj zraven slovenskih naselnikov je dosti zemlje na prodaj. Tu se nudi najlepša prilika za tiste Slovence, ki nameravajo podati se na farme. Cena akru je \$18.00, in se lahko plačuje na male mesečne obroke.

Rojaki, ki ste namenjeni na farme, ne bodite laskomišljeni kadar kupujete farme! Tu se gre vam za vašo bodočnost! Bodite previdni, kje in kaj kupite. V vašo lastno korist in obrambo vam svetujemo samo to-le: Predno kupite kje drugje, pišite nam po informacije, in oglejte si zemljo na Willardu, da se ne boste kesali.

Mi smo edini zastopniki za Jugoslovane za to zemljo. Mi zastopamo lastnike ne agente. Vsaki kupec dobi lahko vsak čas čisto in popolno lastninsko pravico (deed). Predsednik družbe, katera lastuje to zemljišče, je dobroznani okrajni sodnik v Milwaukee, John Karel.

Vsak, kdor želi dobiti naslove od slovenskih naselnikov na Willard in jim sam pisati za pojasnila, naj se obrne na nas.

Za vsa nadaljnja pojasnila pišite ali pridite na

Adria Colonization Co.
322 REED ST., ROOM 6, MILWAUKEE, WIS.
IGNAC KUŠLJAN, upravnik.

LOXOL
PAIN-EXPELLER
ALCOHOL 40%
F. A. RICHTER & Co.
NEW YORK

Lahko uporabljate tudi pristni
"PAIN EXPELLER"
za notranje bolezni. Učinki bodo povoljni. Vzemite 4 kapljice na eno polno čašo vode.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA
"NARODNI VESTNIK"
31 EAST MICHIGAN ST.
DULUTH, MINN.
TISKARNA
"NARODNI VESTNIK"

IZVRŠUJE VSA V TISKARSKO STROKO SPADAJOČA DELA: DRUŠTVENA PRAVILA, VABILA, TRGOVSKE POSETNICE, PISMEN PAPIR, ZALEPKE itd.

ZMERNE CENE, DELO OKUSNO, TOČNA POSTREŽBA

EDINA SLOVENSKA STROKOVNO MODERNO UREJENA TISKARNA.

SMODKE
NAJFINEJŠE KAKOVOSTI Z GRBOM SLOVENSKE DELAVSKE PODPORNE ZVEZE, IZDELANE IZ NAJFINEJŠEGA TOBAKA, DVOJE VEST PO 5 CENTOV IN 10 CENTOV.
Za obilna naročila se pripravljamo vsem slavim društvom Slov. Delavske Podporne Zveze. Blago razpošljamo na vse kraje poštne prosto. — Cene zmerno — SVOJI K SVOJIM!
MARIJA MENCINGER,
1454 E. 26 Street, Cleveland, Ohio.

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN
poseti naš
Ely Opera House
kjer bodeš videl krasne, naj-novejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilno poset se pripravljamo VODSTVO.

Eveleth Photograph Studio
417 JONES ST., EVELETH
Lastnik A. CARLSON.
Izdeluje lepe slike za vse prilike; v zalogi ima tudi krasne okvirje. Z vsakim naročilom poročnih slik dam brezplačno sliko v velikosti 16 x20 palcev. Navadne ali manjše slike tudi po večjem v vsaki velikosti.

First National Bank,
EVELETH, MINN.
Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.
KAPITAL IN PREOSTANEK
\$122.000.00
Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.
Parobrodni listi za vse crte.
Placamo obresti po 3 od sto.

Dopisi.

Aurora, Minn.

Na Aurori v resnici nismo vedeli o velikonočnih praznikih; nismo vedeli ali je Božič ali Velika noč. Edino naše skrbne gospodinjice so nam rešile problem s svojimi rudičnimi piruhi. No, zabavali smo se prav dobro pri gorki peči z navadno našo — steklenico jecmenovca.

Delavske razmere so tudi pri nas na Aurori še povoljne, toda le pod pogoj, ki jih stavi mogoteekapital. Povdarjati mi je potreba, da je ubogi delavec vedno v ozadju. Delamo seveda le osem ur dnevno, kakor ukazuje državna postava. Pri osemurnem delavniku moralo bi biti poldnevno delo računano za 4 ure, kar bi bilo pravilno, toda mogotee računajo pet ur, da si tako lažje polnijo z delavskimi žulji svojo nenasitno malbo. Delavci morali bi si v takih slučajih iskati na pristojnem mestu svojih pravic, toda vzrok je stari greh, nesloga med delavci, da ni misliti na skupen nastop.

Slednji čas dobili smo veliko obdarjenje; kajti gospodje pri obloženi mizah so nam povišali našo skromno plačo, toda le kar se tiče delavcev pri družbi Oliver Mining Co. Če je to resnica, pokazala nam bo bodočnost, ker do danes delajo delovdaje, kakor sami hočejo. Plačilna lestvica nam je prikrita, in seveda se dela potem s plača, kakor se njim poljubi.

Dne 21. marca spremili smo k zadnjemu počitku najstarejšega Slovence na Aurori, Frank Kovarča, v visoki starosti 77 let. Pokojnik bil je član tukajšnjega podpornega društva Aurora št. 43, S. N. P. J., ki mu je priredilo lep pogreb.

Zadnji vaš list prinesel je novice o nekem Američanu, ki se je pustil izstreliti z raketo v zrak. No hvala bogu, gospod urednik, kmalu boje novomodni lažnjivi Kljukec v Ameriki. Če bi se zglasil ta Kljukec pri nas na Aurori, bi mu svetovali, da se takoj poda na Balkan, da bi prenašal potom izstreljenja žalostne novice iz Ostrije.

Ely, Minn.

Sporočiti vam moram nekaj stvari kot nabiralec prostovoljnih doneskov za Slovenski dom na Ely, Minn. Prilika nudila nama je lepe, zanimive in tudi nepričakovane pozdrave med tukajšnjimi rojaki. Kakor hitro sva povedala za kaj naju je privedla pot v njih sredino, namreč da nabirava prostovoljne doneske za Slovenski dom na Ely, sprejeta sva bila in dobrodošla pri vsaki družini. — Drage volje so nama darovali povsodi. No, pa saj tudi svota, ki sva jo nabrala, ni majhna, temveč govori sama, da se ravno Slovenci prebujajo iz svojega spanja in se pričinja zavedati ter deluje s toliko večjo verno za ponos svojega naroda in lastno samostojnost. Nabrala sva \$190.40. Lep začetek, kaj ne.

Vsem darovalcem iskrena hvala za njihovo požrtvovalnost. Nič se ne ozira veliko na one, ki hočejo ruvati proti ustanovitvi Slovenskega doma, in tako je prav. Gotovi ljudje bi radi, da bi se zgodilo s Slovenskim domom isto, kar se je zgodilo že takim organizacijam na Ely. Njihov glas je bil dosedaj močan in vedno veljal, če je bilo prav ali ne. Tako so uničili prvo zadrugo leta 1901 le njihovi zlobni jeziki. Navzlic uničenju prve zadruge, uvideli smo, da je potrebna v naši naselbini zadruga, in že leta 1908—9 ustanovili smo drugo, slično zadrugo. Seveda, nasprotniki naperili so vse moči, da so škodili zadrugi in delničarjem samim. Res, njihova zlobnost se jim je tudi v drugo posrečila. Celo med delničarji je vladalo toliko nesloge, da so podpirali rajde druga podpetja, nego pa svojo zadrugo. V sled tega se ravno ta zalega prav lahko smeje rudarskim delničarjem, ki so se pričeli prepirati. Upamo pa, da nas je to dovolj izmodrilo, da se bomo enkrat zedinili, zavezali nasprotnikom jezike in dosegli Slovenski dom. Ne pustimo se več voditi od takih krivih prerokov, temveč pokažimo jim enkrat za vselej svoj hrbet.

V Chandler rudniku pričeli so stavko. Delavci zahtevajo povišanje plače. Želeti bi bilo, da jih Slo-

venci v stavki podpirajo in jim v vsakem oziru izkažejo svoje simpatije. Zatorej rojaki ne hodite iskati dela v ta kraj, dokler se razmere ne izboljšajo.

Županski kandidat, Trezona, na Ely, je postal svojo gardo policistov v pomoč Chandler družbi. To je gotovo najboljša reklama za njegovo izvolitev. S tem je pokazal, koliko so mu pri sredu delavci, ki naj bi ga posadili na županski stolec. Zatorej delavci proč s tako mrcino, ki bi imela vladati v mestu, kjer naj bi bil Slovenci in delavec gospodar. Vsak, kdor pri volitvah odda zanj svoj glas, postane izdajalec svojega sobrata delavca, in takim izdajicam naše zaničevanje. J. Teran.

Chisholm, Minn.

Cenjeno uredništvo:— Namenil sem se, da vam pišem par vrstic iz tukajšnjega mesta, in sicer najpoglavnejše.

Najprvo naj omenim novo društvo, ki se je ustanovilo z namenom, da se postavi v najkrajšem času "Narodni dom" za tukajšnjo našo naselbino.

Društvo imelo je dosedaj samo dve seji in namreč prvo, na kateri so bili zbrani samo delegati raznih tuk. društev, druga seja bila je pa javna za vse Slovence, ki se zanimajo za prepotrebno napravo. Pri prvi seji razmotrivalo se je, kako priti najlažje do zgradbe. Po več raznovrstnih nasvetih prišlo je do zaključka, da se uresniči "Narodni dom" s pobiranjem članarine; zatorej hočem navesti nekoliko o tem.

Nekateri predlagali so, da naj bi posamezna društva zgradila Narodni dom. Vendar to je nepraktično in toliko, ker so ena društva močnejša kot druga; zatorej bi nekatera društva potrebovala večje prostore kot druga. Kako zamoremo potem zahtevati, da bi društva enako prispevala. Nekateri rojaki so člani več podpornih društev; ali bi bili zadovoljni isti plačevati dvojni ali morda še večkratni prispevek? Nikakor ne. Drugim je bila zopet glavna skrb, koliko bode nosilo poslopje dobrička ter kako bi dali poslopje v najem, da bi več nosilo. Te vrste vprašanja so vsa še premalo razmotravana.

Nekateri se boje, da ne bodo vsi Slovenci soglašali s tem projektom, da ni zato potrebne sloge; drugi zopet obljubujejo, da bodo prispevali, kakor hitro se prične z gradbo.

Dajmo mi medsebojno te stvari razmotrivali in to brez vsakega strankarskega ali osebnega ozadja, trezno in premišljeno. Vsakdo, ki živi je nekaj let v tej deželi, ter ako je količkaj pazoval tukajšnje razmere, mu je znano, da je prišla ta toli nezaželjena nesloga z nami že iz stare domovine. Vendar v sporu ni nikakega uspeha za koristi naroda, temveč v njegova pogubo. Potrebno je, da delujemo za slogo in edinost, edino tem potom pridemo do zaželjenega napredka. Potrebno je torej, da preskrbimo in zgradimo prostor, kjer bi bilo nam mogoče delovati in skupno občevati za dosego tega cilja, za sporazum, za napredek. In tak prostor je vsekakor edinole "Narodni dom". Do njega moramo priti. In predno se skliče zopet zborovanje, naj se posamezna društva posvetujejo pri svojih sejah, če bi bilo res najumestnejše, da plačujejo člani gotov prispevek za gradbo in ne direktno društva.

Pričakovati ni, da bodo vsi Slovenci za slogo; kaj takega se še ni doživelo med nami, in se tudi sedaj ne bo. Vseposvodi našlo se je nezadovoljine, in tako se bodo našli tudi tukaj. Upajmo pa, da je med nami precejšnje število zavodnih, nesebičnih rojakov, ki se bodo zložili in roko v roki delovali za vresničenje te ideje. Dosedaj se je vpisalo že nad 100 članov, izmed katerih so nekateri že prispevali v to svrhu po \$25.00. Svota naložena je na tukajšnji Miners State Bank.

Prihodnja seja za gradbo Narodnega doma vršila se bo 30. marca ob pol 2. uri popoldne v John Lamuthovi dvorani. Vsi rojaki se vabijo, da se udeležijo te seje, kjer naj se stvar enkrat definitivno reši. Edino pri sejah je pravi prostor za posvetovanje, predloge, nazore in ugovore. Ker pa nekateri rojaki še niso bili pri zbozovanju glede gradbe Narodnega doma, se zatorej vabijo, da se udeležijo zborovanja dne 30. t. m. popoldne, da se stvar razjasni in

o njej temeljito razpravlja. Vsaka Kritika je dobrodošla, samo ako je o pravem času in na pravem prostoru izrečena. — V slogi je moč, — zatorej delujmo za njo! S pozdravom Anton Mahne.

IZ HRVATSKIH ZEMELJ.

Karlovec, Hrvatska, 6. marca V noči od 4. na 5. marca pokradenega jebilo Karlovski pošti 160 tisoč kron. Ta denar je bil namenjen za razne poštne urade med Karlovcem in Reko. Denar kakor običajno bil je v vrečkah, katere je pošta odpeljala na kolodvor. Na kolodvoru ložil je poštni uradnik vrečice na neko klop, in ker je bilo mrzlo, se je podal v neko sobo, da se ogreje. Tako se je vedno delalo in zato ni uradnik nič slabega čutil. Ko se povrne na peron, da bi denar prenesel na brzdovlak, ga na njegovo razočaranje ni več bilo. Vreče in denar so zginele v temno noč. Uradnik je tatvino takoj naznanil, a vse pozvedovanje bilo je dosihmal nevspešno. Petrovaradin Slavonija 9.marca. Čez Donavo je napravljen ponton ski most, veže Petrovaradin in Nevi sad.

—Izpit iz slovenske stenografije je pred izpraševalno komisijo v Zagrebu pred kratkem položil g. vadniški učitelj c. kr. ženskega učiteljskega Ivan Vovk. Tak izpit je doslej položilo v Zagrebu že lepo število Slovencev.

Sokolska hranilnica. Kakor javlja "Srbobran", se je v Zagrebu sestavil odbor, ki si je nadel nalogo, ustanoviti srbsko sokolsko hranilnico. Hranilnica, katere glavni namen je, podpirati srbska sokolska društva, bo pričela svoje delovanje z osnovnim kapitalom v znesku 300 tisoč kron.

—Za one, ki žele v Bulgarijo.

Zagrebska trgovska in obrtna zbornica javlja, da je najbolje, da osebe, ki žele dobiti zasluzka v Bulgariji, najbolje store, da počakajo konca vojnih dogodkov. V Bulgariji zahtevajo znanje bulgarskega ali kaknega sorodnega slovanskega jezika ali znanje francosčine. Največ izgleda bo za službe v denarnih zavodih in pri transportnih podjetjih. Čakati je treba na odredbo bulgarske vlade glede državne službe. Za trgovce je najbolje, da gredo na lice mesta in sami presodijo razmere.

—Jubilej slovenskega časnikarja. 60letnico svojega rojstva je slavil češki književnik in novinar Josip Holáček, znan in spoštovan prijatelj Jugoslovancov. — Na mnoga leta!

CENJENIM VOLILCEM!

Tem potom naznanjam cenjenim volilcem na Ely, Minn. da kandidiram za urad sodnika. Vslučaju, da bodem izvoljen, skušal bodem delovati v korist slovenskega prebivalstva na Ely, ter bodem zastavil v to vse svoje moči. Posebno pozornost bodem obrabčal delavskemu stanu.

William Vuoti.

CENJENI VOLILCI MESTA ELY, MINN.

Ker se nam bližajo občinske volitve, drzmem si tem potom naznaniti cenj. slovenskim volilcem, da kandidiram za mesto župana v Ely, Minn. V slučaju, da bodem izvoljen, znal bodem ceniti vašo naklonjenost in vas zagotavljam že vnaprej, da bodem vse storil, kar bo v moji moči v korist slovenskega prebivalstva na Ely, Minn. Priporočam se torej, da oddaste na dan volitve svoje glasove meni v korist.

JOHN HARRI.

SPOMINJAJTE SE OB RAZNIH PRILIKAH SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMERIKI.

Marc za pljučne bolezni

Nestanovitnost vremena, razpustljanje mrazu ali mokroti, hitre izpremembe gorkote, preprihi ali pregorkte sode, neprimerne obleke, so po navadi vzroki prehlada ali kašlja, katere, ako jih zane-marjate, se lahko razvijejo v kake bolj resne pljučne bolezni.

Severov Balzam za pljuča

Severa's Balsam for Lungs

zelo uspešno učinkuje v takih slučajih, ker ustavi kašelj, vrne bolne dele v zdravi stan in prepreča bolj esne bolezni. Poskusite ga!

Cena 25 in 50 centov.

Ne čudite se

ako izgubljate težo, ker ne more vaš želodec prebavljati jedil.

Severov Zelodčni Grnčec

Severa's Stomach Bitters

je tisto zdravilo, katero bi morali rabiti, da vam okrepa celi prebavni stroj ter povrne slast do jedil. Cena steklenici \$1.

Naprodaj so v vseh lekarnah. Ako jih vaš lekar nima, pišite nam po zdravila in nasvet.

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH

—

Rojaki!

Spominjajte se

Slovenskega Zavetišča!

POZOR, ROJAKI!

Dobil sem iz Washingtona za svoja zdravila serijalno številko, ki jamči, da so zdravila prava in koristna. Po dolgem času se mi je posrežilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Pomado proti izpadanju in za rast las, kakoršne se dosežaj ni bilo na svetu, od katere moškimi in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškimi v 6. tednih krasni brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križicah v 8. dneh popolnoma ozdravim; kurja očesa, bradavice, potne noge in ozebline se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s \$500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — JAKOB WAHČIC, 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA. Ker je vsled preselitev urada pošta na Gilbertu raznim strankam premenila številke poštne predalov (box), prosimo vse one cenj. naročnike, ki nam še niso naznanili premembe, da blagovolijo to ukreniti v kratkem.

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

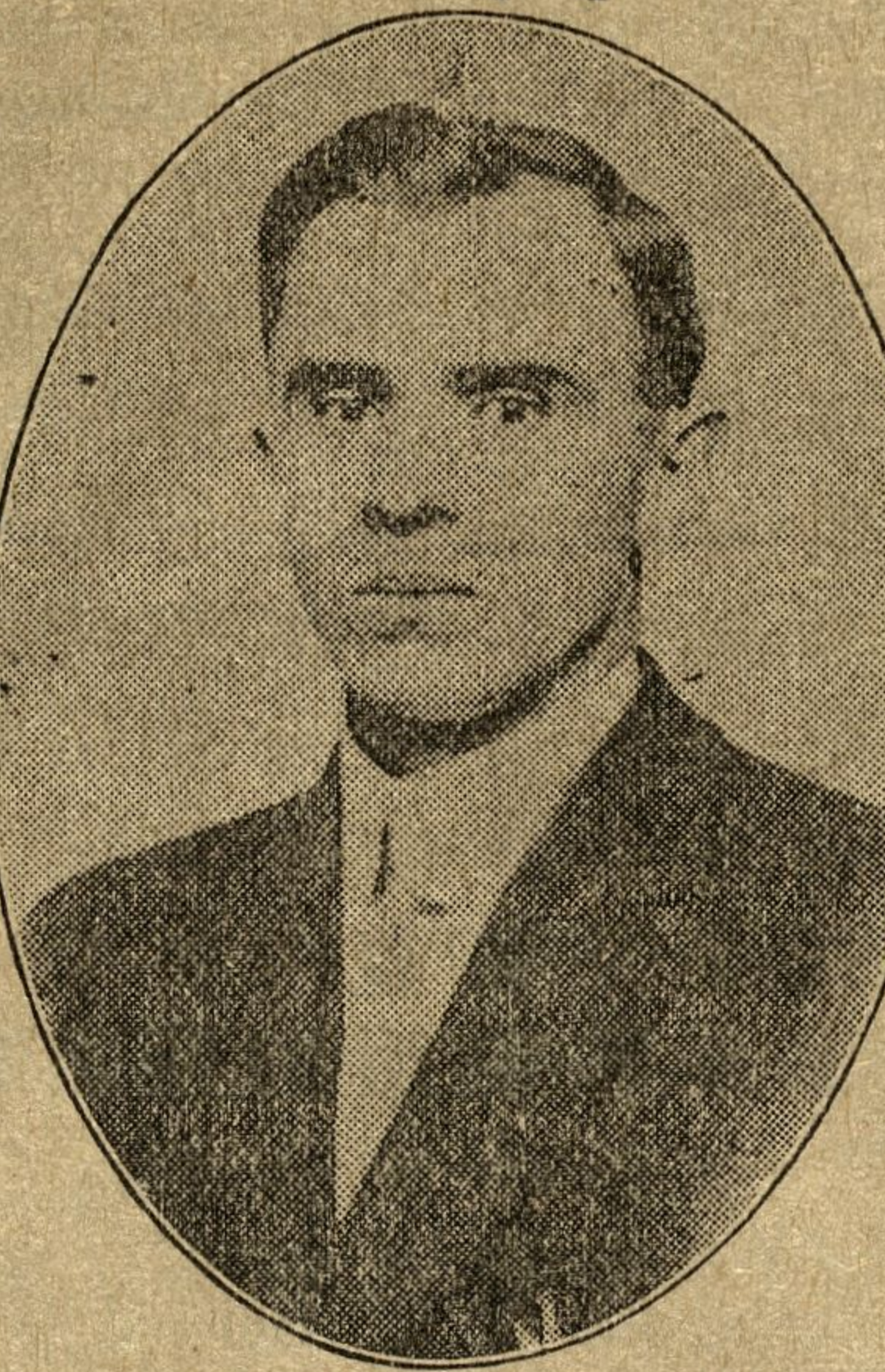
Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Naznanilo in priporočilo.

Cenjenim rojakom naznanjamo, da je

MR. LOUIS VESSEL

opravičen pobirati naročnino in oglase za "Narodni Vestnik" ter ga cenjenim rojakom toplo priporočamo.

Upravništvo in uredništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

John Povsha

javni notar

HIBBING — MINN.

IZDELUJE VSA NOTARSKA DELA. POIŠČITE ME NA

311—3rd Ave.

Paul C. Oman

TRGOVINA Z ZEMLJIŠČEM

Prodajem zemljišča za farme, lote za hiše v mestu, vse pod jako ugodnimi pogoji.

JAVNI NOTAR.

Moja pisarna se nahaja nad First National Bank soba št. 8

Paul C. Oman

CHISHOLM, MINN.

NAŠI ZASTOPNIKI.

- Za Biwabik, Minn.: Jacob Delak.
- Za Ely, Minn.: Math. L. Kapsh.
- Za Eveleth, Minn.: Maks Volčansk. — G. Kotze.
- Za Chisholm, Minn.: Anton Mahne.
- Za Gilbert in okolico: Louis Vessel.
- Za Greaney, Minn.: Joseph Smuk.
- Za Virginio in okolico: Frank Horvatich.
- Za Auroro, Minn.: Louis Petelin.
- Za Rauch, Minn.: Geo. Brozich.
- Za Crosby, Minn.: Tony Prosen.
- Za McKinley, Minn.: Frank Hočevar.
- Za Rice, Minn.: Vouk & Oman.
- Za New Duluth in Oliver: Frak Zajc.
- Za Calumet in Laurium, Mich.: Frank Plautz.
- Za Mohawk, Mich., in okolico: Anton Schweiger.
- Za So Range, Mich.: Mike Muhvich.
- Za La Salle, Ill.: Frank Krulc.
- Za Chicago in Joliet, Ill.: Jos. Blisch.
- Za So. Chicago, Ill.: Anthony Motz.
- Za Waukegan in North Chicago, Ill.: Math. Ogrin.
- Za De Pue, Ill.: Joseph Omerza.
- Za Gary, Ind.: N. M. Vuksinich.
- Za Indianapolis, Ind.: Mih. Pavell, ml.
- Za Fairchild in Willard, Wis., Frank Klančar.
- Za Braddock, Pa., in okolico: John A. Germ.
- Za Johnstown, Pa.: Mike Strukelj.
- Za Conemaugh, Pa., in okolico: John Brezovec.
- Za Arona, Pa.: Anton Klančar.
- Za Garrett, Pa.: Jos. Yame.
- Za Darragh, Pa.: Jos. Hauptman.
- Za Cliff Mine, Pa.: Math. Petrich.
- Za Marianna, Pa.: Henry Lamuth.
- Za Cleveland, O., in državo Ohio: Karol Bauzon.
- Za Barberton, O.: Frank Poje.
- Za Bridgeport, O.: Frank Guna.
- Za Leadville, Jacttown, Stringtown, Booktown in So. Chicago, Colo.: P. W. Zužek.
- Za Leadville, Colo.: John Janežič.
- Za Primo, Colo.: Mihael Krivec.
- Za Somerset, Colo.: Kajet. Erznovník.
- Za Yale, Kans.: John Homee.
- Za East Helena, Mont.: Fr. Suhadolnik.
- Za Oregon City, Ore.: Josip Kestnar.
- Za Rock Springs, Wyo.: F. S. Tauschar.
- Za Milwaukee, Wis.: John Wodovnik.
- Za Diamondville, Wyo.: John Globočnik.
- Za Black Diamond, Wash.: G. J. Poenta.

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

Upravništvo "NARODNEGA VESTNIKA"

JOSIP SCHARABON

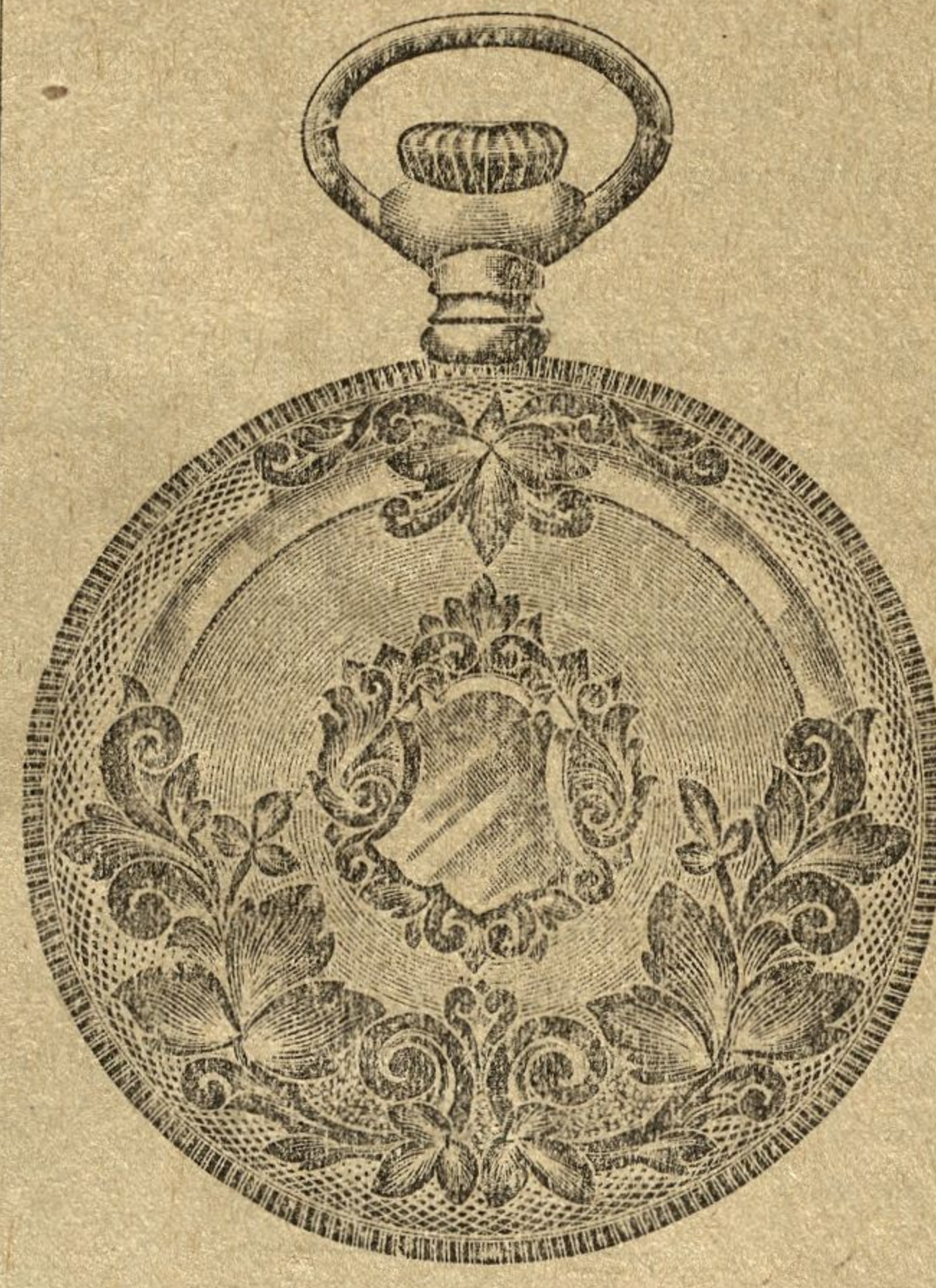
BLIZU UNION POSTAJE.

415 West Michigan St., DULUTH, MINN. KADAR PRIDETE V DULUTH, POSETITE ME. ZAGOTAVLJAM VAM IZVEŠTNO POŠTO: STREŽBO V MOJI GOSTILNI.

Pošiljam denar v staro domovino PO SVETOVNO ZNANI BANKI KNAUTH, NACHOD & KUEHNE. Prodajam parobrodne in železniške liste

Ugodna prilika za nakup

Imam jih le še 25 v zalogi!

Posrečilo se mi je nakupiti nekaj znane urarske tovarne "Gold Filigree" s Kolesovje je na 17 letih celih 20 let. Poprje se je za 25 v zalogi, katere prodajam za samo 14.00

\$14.00

Dalje imam v zalogi urarske čen niklast pokrov, 17 leten den adjusted. Preje je stalo ur stalo od \$10.00 do \$15.00 prodajem za kratko dobo za \$9.00

\$9.00

Blago pošiljam po ekspresnem čam ekspres sam, ako se svota vnaprej, v drugem naročnik plačati ekspresne

MATH. POGORELC

29 E. Madison St., Room 1112, CHICAGO

Kdor hoče dela

naj se nemudoma naroči na največjo angleško knjigo:

"VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ"

da se bo lahko in hitro brez učitelja pričel angleščine. — Vsakdanjo potrebo, navodilo za angl. pisavo, spisovanje, štiskin pism in kako se postane ameriški državljan. Vredn tega ima knjiga dozdaj največjšolov.-angl. in angl.-slov. slovar. Knjiga, trdo in okusno v platnu vezana (nad 430 strani) stane \$2.00, in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145th STREET, NEW YORK, N. Y. edino in največje založništvo slovensko-angleških in raznih slovenskih knjig. — pišite po cenik.

SPOMINJAJTE SE SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA

SLOVENSKO ZAVETIŠČE V AMERIKI

(Se ima inkorporirati v državi Illinois.)

NAJBOLJ POTREBEN ZAVOD ZA SLOVENSKE NAROD V AMERIKI.

URADNIKI:

Predsednik: Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York. Podpredsed.: Paul Scheller, 208 5th St., Calumet, Minn. Tajnik: Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago. Blagajnik: Geo. L. Brozich, Box 424, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

Joseph Benka, predsednik, 11250 Indiana Ave., Chicago. Frank Mladich, John Zvanut, A. H. Skubic, Frank Polaj, vsi v Chicago, Ill.

DIREKTORIJI

obstoji iz vseh zgoraj navedenih uradnikov in nadzornikov ter še sledečih rojakov:

- John A. Germ, Braddock, Pa.
- Ivan Pakj, Conemaugh, Pa.
- John Gantar, Frontenac, Kansas.
- Matija Pogorelc, Chicago, Ill.
- Louis J. Pirc, Cleveland, Ohio.
- John Verderbar, Chicago, Ill.
- E. J. Mencinger, Pueblo, Colorado.

Vsaka slovenska organizacija, ki šteje po dva ali več društev, je opravičena do enega člana v direktorij. Vsak slovenski list v Ameriki je opravičen do enega mesta v direktoriju.

Vsa ostala samostojna društva so opravičena enega zastopnika v direktoriju.

Rojaki! Agitirajte za Slovensko Zavetišče v Ameriki, ki naj bode spomenik skupnega narodnega dela, potrebi smo si vsi enaki, podpirajmo eden drugega skrbimo za one, ki si sami pomagati ne morejo.

Vsi dopisi in denarne pošiljkatve naj se pošiljajo tajnika: Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. ki denarne pošiljkatve oddaja blagajniku tedensko.

ZAKLJUČEK PRVEGA ZBOROVANJA ZA SLOVENSKI DOM NA AURORA. MINN.

Na zborovanju so bila zastopana sledeča društva:

- Društvo "Aurora", št. 43, S. N. P. Jednote.
- Društvo "Sv. Barbare" S. H. Z.
- Društvo "Rožnega venca" K. S. K. Jednote.
- Društvo "Zvezda" št. 111, S. N. P. Jednote.
- Društvo "Delavec", št. 17, S. S. P. Zveze.
- Društvo "Sv. Antona", K. S. K. Jednote.

Za predsednika zborovanja se izvoli John Rožanec, zapisnikar-jema John Žumar in Katarina Kostele.

V. Mikulich predlaga, da ni potrebno, da bi se pisalo v zapisnik, kedo je stavil predlog ali protipredlog, glavno je, kaj se je sprejelo. Sprejeto.

Sprejme se dnevni red v celoti, kakor je bil predlagan.

Prične se debata, kje naj bo dočeta dvorana. Konečno se sprejme predlog, da naj bode dvorana v sredini slovenske naselbine in nikakor ne drugo stran železnice.

Ker je vladalo različno mišljenje med delegati, kako dobiti potrebni denar, in čegava naj bode dvorana, se vname živahna debata. Debatne se udeležijo več delegatov in delegatov. Po daljši debati se sprejme predlog, da se pobirajo prostovoljni prispevki. Dvorana naj bode vsel, na Aurori živijo Slovenci, ki prispevajo v tozadevni fond.

Nadalje se sprejme predlog, da se da tiskati nabiralne pole, na katerih naj bode poleg slovenskega in angleškega besedila, tudi italijansko in finksko besedilo, kar naj bi služilo v pomoč nabiralcem prispevkov. Med Slovenci in Hrvatimi pobirajo se prispevki mesečno, pri drugih narodnostih pa kakor vidi izvoljeni odbor, da je potrebno. Sprejme se predlog, da se vsak darovalec sam padpiše na polo, ter svoto, koliko je daroval.

Za pobiranje prispevkov so izvoljeni: Anton Skubie in John Grahek za mesto in St. James Location pri delavcih; John Peryon in Frank Potokar pri trgovcih. Za druge narodnosti pa Anton Smolich in John Gersich. Za Miller Location Jernej Miklavčič in Anton Cebin. Za Meadow in Mohawk ter okolice John Rožanec in John Žumar.

Sprejme se predlog, da se da novozvoljenemu odboru polnomoč preskrbeti stavbno zemljišče v smislu zaključka zborovanja. Ravno tako naj odbor izdelata načrt za dvorano, katerega pa mora izročiti društvom v potrdilo.

Po daljši debati se sprejme, da se imenuje novo poslopje "Slovenska Dvorana" (Slovenian Hall). Sprejme se predlog, da ima od bor polnomoč reševati vse važne zadeve, tikajoče se dvorane. Odbor mora imeti sejo vsaj enkrat na mesec; v slučaju pa, da potrebe zahtevajo, ali pa če kakor društvo za potrebno uvidi, sklicati mora izvanredno sejo. Odborniki udeležiti morajo se polnoštevilno tozadevnih sej.

Sprejme se predlog, da se vsa po nabiralnih nabrana svota izroči tajniku, kateri jim izročeno svoto potrdi s pobotnico. Tajnik naj tako natančno vknjiži sprejeto svoto v svoj zapisnik, kakor tudi ime, od katerega je prejel.

Tajnik izroča potem denar blagajniku, proti pobotnici. Knjige se morajo dati v pregled od časa do časa, ali pa tudi na zahtevo kakega društva. Knjige morajo biti vedno v najlepšem redu.

Sprejme se predlog, da mora imeti družba, kakor tudi blagajnik \$500.00 varščine, ako pa odbor za potrebno spozna, ali da vplačana svota presega varščino, mora se ista tem primerno zvišati, in to, kakor določi odborova seja.

Sprejme se predlog, da dobiva tajnik in blagajnik vsak po en dolar plače na leto.

Sprejme se predlog, da sklicuje tajnik v sporazumu s predsednikom odborove seje, istotako po sklepu odbora zborovanja zastopnikov društev.

Sprejme se predlog, da se mora odstaviti vsakega odbornika, kateri ne izvršuje njemu naloženih dolžnosti.

Sprejme se predlog, da se izvoli v odbor predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika, zapiski-

karja ter tri nadzornike. Nadalje se izvoli za vsako društvo po enega svetovalca.

Sprejme se predlog, da se da zapisnik tiskati v tisoč izvodih in se istega razdeli med rojake, da bode vsak vedel, kaj se je sklenilo. Sprejme se predlog, da se prične z gradbo "Slovenske Dvorane" kakor hitro se nabere tisoč dolarjev.

Sprejme se predlog, da se vrši prva odborova seja prvo nedeljo po veliki noči.

Za leto 1913 izvoljeni so sledeči odborniki:

John Gersich, predsednik; Jakob Serjak, podpredsednik; Vincenc Mikulich, tajnik; Ant. Smolich, blagajnik; Katarina Kostelec, zapisnikarica; John Rožanec, Frank Levstik in John Peryon, nadzorniki. Svetovalci za društva so: Anton Skubie, za društvo Aurora; John Žumar, za društvo Rožnega venca; Math. Pirnat, za društvo delavec; Ignacij Muhič, za društvo sv. Antona; John Grahek, za društvo sv. Barbare; Frančiška Mikulich, za društvo Zvezda; Ant. Cebin za društvo sv. Jožefa.

Stavljen in sprejet je predlog oziroma resolucija, da nobeno društvo ne sprejme nobenega novega člana, kateri kaj dolguje, pa naj si bode pri katerikoli drugem društvu, dokler ne poravnata dolga pri prvem društvu, ter da delujejo društva roko v roki in da eno društvo drugo ne obrekuje.

John Rožanec, preds. zborovanja.
John Žumar, Kati Kostelic, zapisnikarja.

KOROŠKO.

Samomor na tiru. Dne 28. februarja po 8. zvečer je odšla leta 1889. rojena posestnikova hči Marija Majerjeva iz Spodnjih vrat v občini Podklošter z doma ter so jo našli potem na železniškem tiru mrtvo. Starši sumijo, da si je vzela življenje iz nesrečne ljubezni.

Na kolodvoru v Beljaku je zgorrel voz slame, ki je prišla iz Ogrske. Ogenj je zanetila iskra iz stroja. Južna železnica ima 2500 K. škodo.

Zagoneten napad. Neka stara ženica je našla na poti iz Celovca k Sv. Primožu na cesti nezvestnega deželnega knjigovodjo Pavla Schussmana. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so dognali, da ima Schussman težko rano - vbod ljav z nožem - na hrbtni. Ko se je Schussman v bolnišnici zavedel je povedal, da ga je napadel od zadaj neki neznanec in mu zadal rano. Ker pri obtoženi ne pogrščajo niti denarja, niti ure ali drugih vrednosti, ki jih je nosil s sabo, se zdi oblastem ta izpoved neverjetna in čisto za vzrok poškodbe druge okolščine.

Veleposestvo na kant. Rod grof Dietrichstein je prodal svoja posestva ob Vrbskem jezeru, v Bekštanzju in Landskronu neki milanski tvrdki. Grad Hollenburg nad Dravo pri Svetni vasi spada tudi k imenovanim posestvom. "Freie Stimmen" se nad tem silno jeze in kličejo vse deželne vsestnike za vlado vred na pomoč! Za kaj? Ker je imenovana posestva mislil kupiti koroški deželni odbor, da bi tam naselil nemške kmete. Kaj, če pa ni vse skupaj sleparski nemški manever? Kdo ve?

Konkurz. Iz Volčje vasi v Kanalski dolini: Posestnik in hotelir Andrej Keil v Volčji vasi je v konkurzu. Dražba posestev in hotela "Seisera" pa se je sedaj odložila na poznejši čas. Ako se Slovenci - zlasti Slov. pl. dr. za ta hotel zanimajo, naj se obrnejo na g. A. Keil.

—Soecjalni tečaj se vrši na velikonočni ponedeljek in torek v Železni kapli.

—Slovenec. V nedeljo so zborovale podružnice nemškega šulveraina. Doberneb zida svoj most že čez Karavanke.

—Sudmarka v Volšperku, bo zboroval v marcu govorila bota dva nemška vandrovca.

—V Borovljah je krajni šolski svet sklenil vpeljati kuharski in gospodarski pouk v 3 razredu dekljske šole.

—Plibek. Nemški šulverein je prinesel tudi k nam svoj kolonovan ženeg.

—V pokoj je stopil vodja glavne pošte v Celovcu, Jan. Koper.

—Deželni predsednik je okr. živinozdravnika Ivana Apovnika ad personam pomaknil v 9 činovni razred.

Smešnice.

—Ti si svoji ženi kupil celoletni listek za vožnjo na električni železnici? Ja, čemu pa?

—Da se lahko vsak dan na trg pelje.

—A lepo te prosim — od šentjakobske šole do Mestnega doma je vendar nekaj korakov.

—Pa je vendar ceneje, če se žena pelje. Če bi šla peš, bi videla vse izložbe in — to je strašno drago.

Vojak: Gospod narednik, prosim za 24 ur dopusta.

Narednik: To ne gre — saj je komaj teden tega, kar ste imeli 24 ur dopusta! In avanzna!

Vojak: Pa vse eno prosim — za Avstrijo je nazadnje vse eno, če postanem tri dni prej frajtar ali tri dni pozneje.

Žena: Kaj vidim — prvi dan je kuharica v hiši, pa jo že poljubuješ?

Mož: Ko pa še nobena ni pritebi drugega dneva doživela.

—Kaj se tako černo držiš?

—Od zdravnika prihajam. Vprašal sem ga, ali naj grem v gore ali na morje.

—In kaj ti je rekel?

—Rekel je da pošlje moja pljuča v gore — moje srce pa na morje.

Sodnik: Obojeni ste na šest mesecev... Pa meni se zdi, da sem vas že nekje videl...

Obtožene: Da, gospod svetnik, da, vašo hčerko sem peti učil...

Sodnik: A tako... No, pa še vsak mesec en post s trdim ležiščem.

Deček: Prosim za krajcar... Moj oče so mrtvi, moja mama so mrtvi, moj brat je mrtev, moj stric je mrtev...

Gospod: Zakaj pa tako jokaš?

Deček: Ker bodo vsi ostali in me topli, če ne bom nič denarja domov prinesel.

Šef: Slišite, asistent, telefona nimamo za zabavo že deset minut stojite pri telefonu, pa molčite kakor riba.

Asistent: Oprostite, gospod šef, jaz govorim s svojo ženo.

Šef: A, tako — to je pa nekaj drugega.

Mežnar: Gotovo ste bili dobre volje, gospod župnik, ko ste se dali fotografirati. Navadno gledate jako strogo — na fotografiji pa delate tako prijazen obraz...

Župnik: Pri fotografu je tako prijetno dišalo po pečenki...

Moja žena ima jako mehko srce. Če vidi kakega človeka jokati, koj bo tudi ona jokala.

Lejte no — moja žena je ravno taka. Če vidi kakega človeka, da opravlja, koj tudi ona opravlja.

Dve materi sta se razgovarjali o glasbeni vzgoji svojih otrok.

Prva mati: O, moji otroci znajo že vse, res vse.

Druga mati: O, moji tudi, moji tudi — vse, res vse!

Prva mati: Ali pa znajo vaši otroci tudi četveročno glasovir igrati?

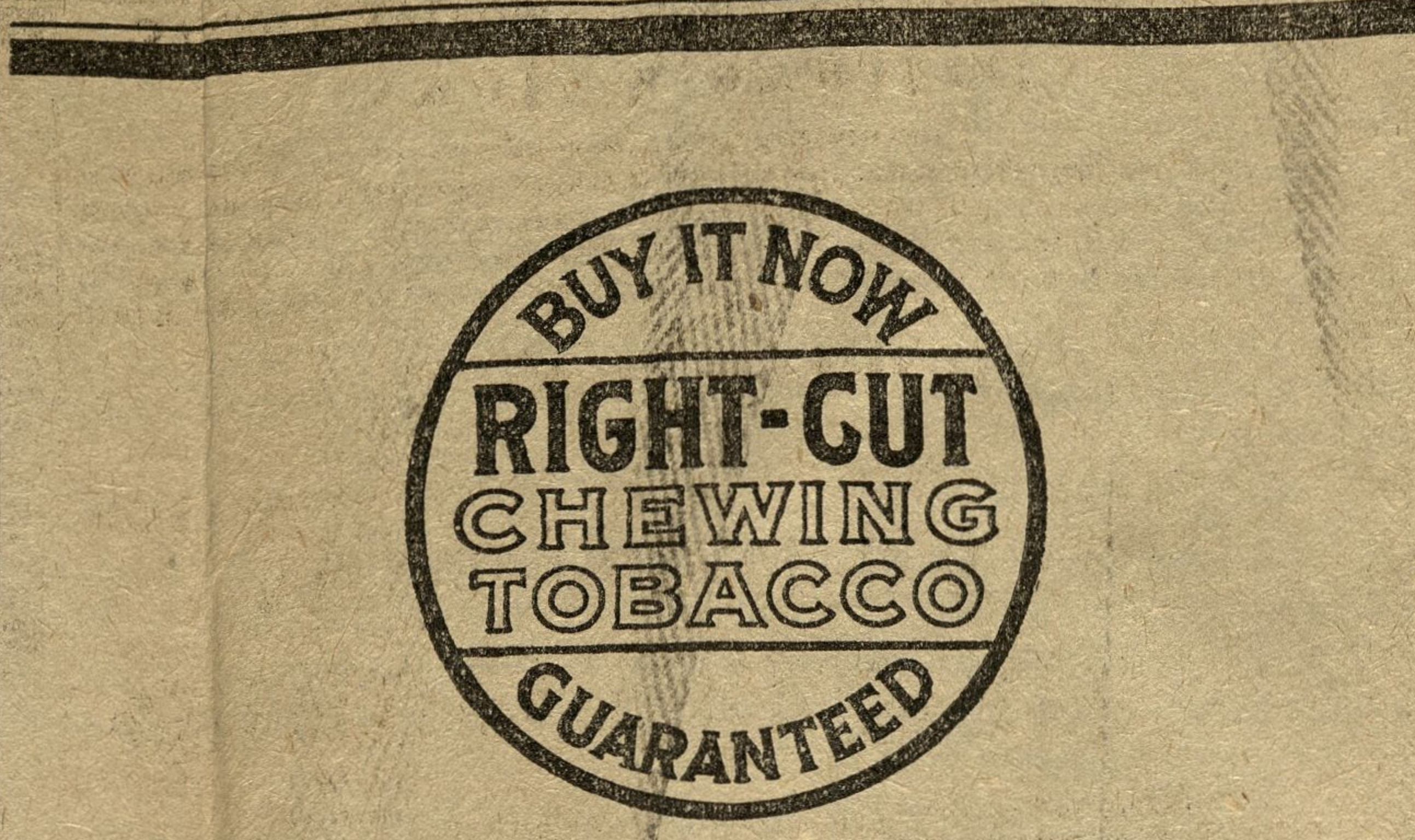
Druga mati: Saj niso afne!

Dva kristjana sta se peljala čez morje. Prišel je vihar, ladjica je bila poškodovana in se je začela potapljati. Eden kristjanov je začel v obupu tuliti in vpiti "barka se potaplja — barka se potaplja — barka — potaplja — barka —"

Tedaj pa je drugi kristjan sunil kričača pod rebra in nanj zarohnel: "Hudič neumni, kaj tako vpiješ, — saj barka ni tvoja!"

Mož: No, žena, poslušaj, kaj ti bom povedal o tvojem protežiranu, tistemu oficijalu, o katerem si vedno pravila, da bo našo Minko vzela. Veš, kaj je o naši Minki povedal v kavarni? Rekel je: "Samo deset minut sem z njo govoril, pa sem spoznal, da je krava."

Mati: No — no — deset minut je pa le potreboval, da je to spoznal.

Ali si že poskusil "Right-Cut"? — pristani tobak za žvečenje --- 5 centov.

ČE HOČETE DOBITI NAJOKUSNEJŠI TOBAK ZA ŽVEČENJE, KUPITE ŠE DANES ZAVOJ "RIGHT-CUT". JE POPOLNO NOV, IZ NAJBOLJSEGA TOBAKOVEGA LISTA. ODGOVARJA VSEM ZAHTEVAM, KER NI PRESLADAK.

Nova rez — kratka in drobna. Vi se boste počutili najboljše s tem tobakom. Ne odlašajte, temveč kupite takoj en zavoj. Ta tobak je bogatejši na snovi kakor katerikoli tobak stare vrste.

Najnovejši, najboljši. — 5 centov zavoj.

Vprašajte Vašega trgovca po njem še danes.

Za pristnost in nepokvarjenost tega tobaka vam jamčimo.

WEYMAN-BRUTON CO.

Trgovski uslužbenec stranki:

Ne zamudite lepe prilike, ter kupite vrečo

Duluth Universal moka

ki je najboljša moka za kruh.

Mi smo si v svesti, da, ako poskusite samo enkrat našo neprekosljivo moko, da boste isto zahtevali vedno. To moko izdeluje izključno le

Duluth Universal mlinarska družba.

MOKA, KI JO RABIJO NAJBOLJŠE KUCHARICE.

Phone--Zenith 934

Slavenski Saloon

M. Danculovich & Co.

529 West Mich. St. DULUTH, Minn.

Svoji k svojim!

Zlat je ta pregovor, a malo se spolnuje. Mi hočemo pa to spolnevati in izvršiti, če se pri nas obrnete. Kupite pri nas šifkarte, a poplajte tudi izvršne plače. V vsem vam hočemo postrežiti in tudi če iščete dela Ltd. kadar pridete v Duluth, obiščite nas in se prepričajte, kaj moremo za vas storiti in takrat boste sami rekli, držimo se!

Svoji k svojim!

FIRST NATIONAL BANK

DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - \$500.000

Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - \$1,550.000

V to banko vloga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK"

POZOR ROJAKIJ

Sledeče tri pijače so pristne, importirane, tako tudi zeleno grnko vino, ki je prirejeno za človeško krepost in zdravje.

Kranjski brinjevec,

Slivovec,

Tropinovec,

High Life Bitters,

A. Horwatovo Grnko vino

Katere prodaja samo na debejo A. HORWAT, Joliet, Ill.

POZOR SLOVENSKI GOSTILNICA

Shranite ta moj naslov in pišite po cenik, ki bode v Vašo korist. — Ako k naročilom priložite denar, vam dam večji popusta, ker prihranim s tem zamudo časa, vožne stroške itd. se podam na pot, da obiščem rojake in prodajam ter kolektiram, to si lahko prihranite, ako naročite direktno in priložite denar, imate od tega sami dobiček.

Moja trdka je prva in edina slovenska samostojna trgovina, importira žganje naravnost s Kranjskega. Prodajam tudi ceneje, nimam toliko stroškov z drago plačanimi agenti.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

SLOVENSKE TRGOVINE

katere se priporočajo cenjenim rojakom

blagohotno vpoštevanje.

AURORA.	Železnica: Kukar & Marolt, Mesnice: Lapp Bros., Ivan Šlašičec, Tony Brodnik. Ure in zlatina: Jos. Križnik, Knjige: Jos. Schmal. Zavarovalnica, zemljišča in ništvo listov: Louis Vesel.
BUHL.	Gostilne: John Spolar, Fr. Perhaj, Frank Arko. Mesnica in grocerija: Kafiš & Co.
CHISHOLM.	Gostilne: Fr. Medved, Chas. Zgonc, John Lamuth, John Bradac, J. Champ, St. Praprotnik, A. M. Gerzin. Grocerije: John Bartolj, Jos. Jakša. Mesnice: Peter Staudohar, Joseph Loushin & Co. Slaščičarna: Frank Jurekovič.
DULUTH.	Gostilne: Jos. Scharabon, Elija Ratkovič, Marko Danculovich.
NEW DULUTH.	Gostilna: Pretner & Skala.
ELY.	Gostilne: Frank Virant, John Gouze, Jos. Seliskar, Jos. Skala, G. Medved, Martin Skala, Agnich bratje, M. Kapš, Zalogala piva: Josip Gerzin. Grocerije: Slogar bratje, J. Koval in sin.
EVELETH.	Gostilne: Geo. Kotze, Frank Stebalj, Jos. Pramožič, John Agnich, Jakob Ahčin, Anton Fritz. Mesnice in grocerije: Geo. Brinc, Peter Junke, Frank Sebat, A. C. Nemanich. Brivce: Frank Lošin. Krojač: Jakob Ambrozich. Manufakturna trgovina: A. Murnik. Zavarovalna agencija: Maks Volčansek. Fotograf: I. Fugina.
GILBERT.	Gostilne: John Francej, John Praznik, Jos. Brula, Tony Zalokar, Tony Archul, Tony Indihar, John Mustar, Marko Matekovich.
JOLIET, ILL.	Gostilne: Jos. Božič, Lajož Žiž, Jerry Lavrič, Mat. Štefanec, Mih. Kobavc, viak, Logan & Petric. Grocerije in mesarije: Anton Pezdirc. Grocerije: Mih. Kopar. Trgovina z likerji in grocerijami: A. Horvat.
JOLIET-ROCKDALE.	Gostilne: Martin Zagonc, rentič, Anton Anzeč.

SPOMINJAJTE SE SLOVENSKEGA ZAVETISKA

Iz stare domovine.

KRANJSKO.
 Dne 11. marca je bilo v južnem delu Kranjske županije v Ameriko 83 Hrvatov, 20 Macevov, 40 Kočevancev se je odpravilo v Ameriko. V Pasavose je odšlo 18 Hrvatov, 13 jih je bilo v Nuro mesto. V Ameriko so se odpravili 14 Hrvatov, 13 jih je bilo v Nuro mesto. V Ameriko so se odpravili 14 Hrvatov, 13 jih je bilo v Nuro mesto. V Ameriko so se odpravili 14 Hrvatov, 13 jih je bilo v Nuro mesto.

Nevarno predznanje. Iz Radovljice. Dne 4. marca je bil Gregorjev semenj v Radovljici. Ta semenj je zelo dobro obiskano vsako leto. Enako je tudi to prišlo iz okolice polno ljudij. Pri blagajni na kolodvoru je bila večkrat velika gnječa. To priliko je porabil neki zelo izurjen žepni tat ter pri blagajni stojičemu možu prezal notranji žep pri telovniku tako, da je dotičniku padla iz žepa listnica, tat je hitro na njo stopil ter jo pozneje pobral in izginil. Možu, ki je vtenda doma iz Dupelja, je vzeta denarja 520 K. Tatu še niso na sledu.

Prijet tatinski natak. Pred 2 letoma je bilo v kavarni Avstrijske voblasti in ukradenih več svaščic ter spraznjen nabiralnik Ciril Metodove družbe. Nekaj dni potem pa je bila v gostinji pri Aturu natakarju Petru Roškarju med tem ko je zadelal, ukradeno denarnico s 70 kronami. Sumljiv teh tatvin je bil 25letni brezposelni natakar Stefan Veršec, rodom iz Zagreba, kateri je bil pa takrat neznan kam izginil. Te dni se je pa povrnil in bil aretiran.

Pobegli bik. Kr. kmetijska družba je kupila na Štajerskem nekaj plemenskih bikov. Pri odgonu iz kolodvora se je eden izmed teh splasil in pobegnil v Tivoljski gozd. Že v temi pa je zapustil gozd ter dirjal po stezi pod Bellevujem proti šiški. Zadnja sled za njim se je našla pri šiški cerkvi. Od tam naprej se pa pogreša vsaka sled za njim in se ne ve, kje se sedaj nahaja.

Pred ljubljanskimi potniki je bila tateja iz navade, neomožena dekla Julija Habjan, obsojena na pet let težke ječe.

Novi cestni zakon se ima razglasiti po predlogu deželnega odbora dne 1. julija t. l. Volitve v noveceste odbore morajo biti izvršene do 1. oktobra, vendar imajo novi odbori do konca 1913 glasom prehodnih določil gospodariti še po starem zakonu. S 1. januarjem 1914 se sprejmo potem vse dosedajne okrajne ceste v deželno oskrbo kot deželne ceste 2. vrste. Ceste se morajo izročiti v dobrem stanju, sicer ima dežela pravico, izvršiti potrebne poplave na stroške dotičnega cestnega odbora.

Boj za vodno silo na Ljubljani. 17. marca je bila komisijonalna razprava zaradi vodne sile na Ljubljani. Za koncesijo, uporabiti vodno silo za električno napravo, se potegujejo mestna občina ljubljanska, kranjski deželni odbor in tudi železniško ministvo.

"Domačin". Kranjski Nemci so začeli izdajati svoj list v slovenskem jeziku. Ta list se imenuje "Domačin". Kranjski Nemci najbrže mislijo, da bodo s tem "Domačinom" delali na Kranjskem tako zgago, kakor njihovi ptujski somišljeniki s "Štajercem". Radovedni smo le, na kakšen način bodo Nemci spravili v soglasje svojega "Domačina" s svojim "Grazers Tagblattom".

Umrl je v Kranju v starosti 95 let zasebnik g. Mihael Pučnik. - V Dubrovniku v Dalmaciji je v garnizijski bolnišnici umrl vpokojni nadporočnik in c. kr. geometer g. Adolf Binder. - V Ljubljani je umrla ga. Jospina Gressel plem. Baraga.

Postena beseda. Iz St. Petra pri Novem mestu. V nedeljo, dne 9. marca je župnik g. Češarek na prižnici povedal, da je bilo v časopisih, da je prišla k njemu neka žena s ka k spovedi, pa ni dobila odveke ker je povedala, da je brala "Slovenski Narod" in "Dan". Župnik je na prižnici slovesno izjavil, da tega ni storil in da bi bil dal odvezo, tudi če bi kdo pri spovedi povedal, da "Narod" bere.

Gozdni požar. Dne 4. marca t. l. je pogorelo nekaj gozda grofa Auersperga na Turjaku. Vse je kazalo, da je zanetila požar hudob na roka. - Uvedli so preiskavo, ki je dognala, da je zažgal gozd brez poselni dninar Feliks Kožar iz Javorja. Mož je star že 62 let, ali pa met ga še ni srečala in hudobja ne zapustila. Oddali so ga v hišo pokore.

Sekularizacija. Bivši franciškanski pater g. Krisostom Wester, sin vpokojenega profesorja gosp. Avguština Westra, je postal povesten duhovnik in je nastavljen v Lovranu za kaplana.

Oddaja del za razširjavo novega kakovodora do tam, kjer se začne belokranjska železnica, se bo vršila dne 15. marca. Odkopati in nasuti bo okroglo 36.000 kubičnih metrov materiala. Napis se bo raztezal prav do Krke, le ozka steza bo med Krko in napisom, na čegar spodnjem delu bo škarpa.

ŠTAJERSKO.

Samomor starčka. Na Stari gori pri St. Ilju v Slovenskih goricah je izvršil samomor 77letni Karol Stingel. Revežu, ki je od svoje mladosti bil skoraj vedno v postelji, se je najbrž omračil um, ker zadnji čas sploh ni mogel več iz postelje. Pred 14 dnevi je umrl njegov nekaj let mlajši brat Jakob, kmet v Dobrenju. Bratova smrt in ne ozdravljiva bolezen sta gnala starega moža v smrt.

Smrtna kosa. Umrl je v Mariboru gostilničar in posestnik Maks Lukas, star 47 let. - V Mariboru je umrl železniški nadspovednik v pok. Anton Tutta, star 53 let.

Vsled pasje stekline. umrl je v Hrastniku rudar Alojzij Potokar. Ko ga je lani vgriznil stekel pes, se je zdravil štirinajst dni na Dunaju, odkoder je bil "ozdravljen" odpuščen. Zapušča vdovo in pet neprekisrbljenih otrok.

Požara. Iz Vrhnja pri Zalcu: Te dni smo imeli v naši vasi zaporena dva požara. Prvi je zgoril kozolec posestniku Jakobu Balšu drugi dan pa so zgorela vsa poslopja posestniku Jožefu Pečniku. Rešili so samo živino in svinje. Pri Balšu so zažgali otroci.

Zanimiv slučaj na cesti. Iz Studencev pri Mariboru poročajo: Prvi otrok: "Du, was heisst deutsch?" Drugi otrok: "Ich weissnicht, sag du!" Prvi otrok pravi nato: "Der Lehrer hat uns gesagt, wir sollen nur Heil sagen und dan sind wir deutsch." - Iztega se vidi, koliko smisla ima učiteljstvo za pravo vzgojo otrok, oziroma čisto nobenega. Ali mi Slovenci za to davek plačujemo?

Hrastnik. Nastala je zopet nova ženska podružnica sv. Cirila in Metoda za Hrastnik, ustanovljena na obnem zboru dne 2. marca 1913. Izvolil se je odbor, kateri si bo gotovo prizadeval, da bo nova postojanka kolikor mogoče napredovala ter dobra opora družbi sv. Cirila in Metoda. Nova ženska podružnica šteje okoli 40 članic; upati je, da se število še dvojno pomnoži.

Iz Brašljoč pišejo: Pri nas imamo vsak čas kakšen "izobraževalen" tečaj. Dr. Korošec in dr. Hohnjec izobražujeta zdaj fante, zdaj dekleta na "katoliški podlagi." Uspehi so zares presenetljivi. Nekaj naprednih kmet iz Gornjih Gorj je fantaline precej osorno podučil, kako se imajo v cerkvi obnašati, a dobil je sledeč odgovor: "Prmejduš, tebi pa že ne bomo tih, ti frdaman liberalce..." Nauk iz tega: naša nadeplana mladina je ostala vkljub izobraževalnim tečajem kakor je bila: naučila se je samo nekoliko več neotesanosti in sirovosti na klerikalnih tečajih.

Mestni magistrat celjski je pri oddaji del za stavbo nemške gimnazije nalašč prezrl slovenske obr

tnike, čeravno je imel naročilo, da mora k natečaju povabiti vse celjske obrtnike. Tozadevna okrožnica se sploh slovenskim obrtnikom ni predložila.

Iz Gaberja pri Celju. V tukajšnjih nemšknterskih krogih se govori, da je nemški Schulverein že sklenil, zidati v Gaberju otroški vrtec in večrazredno mešano ljudsko šolo. To razlaga zavlačevalno taktiko nemškuterjev glede stavbeslovske ljudske šole v Gaberju.

Iz Ljutomera. Umrl je vpokojeni župnik in pisatelj Peter Skuhala, star 66 let. Župnikoval je v Središču in pri Veliki Nedelji, od leta 1895. pa je živel v pokoju v svojem rodnem kraju Ljutomer.

Iz Zetal pri Rogatu. Posestniku Kamenšku je zgorelo gospodarsko poslopje. Ker ga ni bilo doma in so tudi sosedje ogenj prepozno opazili, mu je zgorela še živina in kmetijsko orđe. Zažgal je petleten otrok. Kamešek ni bil zavarovan.

Iz Ljutomera. Učiteljstvo, zbrano na zborovanju učiteljskega društva politični okraj Ljutomer, je sklenilo, pozvati državne poslance, naj delujejo za to, da se državni predkazi deželam, kakor jih je pričakovati po sprejetju na lega finančnega načrta, porabijo za izboljšanje gmotnega položaja učiteljskega. Deželni poslanci štajerski pa naj čim prej končajo obstrukcijo in pomorejo učiteljsku iz njegovega brezupnega stanja.

V Hrastniku je predaval R. Pustostlesšek v odnotnem konzumnem društvu o Balkanu pred številnim občinstvom. Predavanje ni imlo popolnega uspeha, ker žal ni funkcioniral skioptikon. Skioptikon se pošlje na Dunaj v popravilo. Čim bo popravljen, bo predavatelj priredil v Hrastniku poseben večer, na katerem bo proleiral okrog 100 skioptičnih slik. Vstop bo vsakomur prost. V Trbovljah je bilo predavanje, ki bi se imelovršiti večeraj večer, odpovedano, vrši pa se, kadar bo popravljen skioptikon.

Iz Celja Dijaški kuhinji so darovali mesto venca na krsto gospe Terezije dr. Serneceve: zdravnik dr. Janko Sernee 20 K, Čitalnica 20 K, in Posojilnica 50 K. Pristrčna hvala.

Vijudni davčni upravitelj. Pri Sv. Lenartu imamo davčnega upravitelja v osebi nekoga Ludovika Rizienskega - kakor kaže ime pristnega Nemea. Ta mož je športman skoz in skoz. Kakor hitro se mu zdi, da je za svojo mesečno plačo že dool delal državi, zapre svojo blagajno v državni hiši ter nosi strastno in vstrajno na sprehod svojo puško. Zraven tega popolnoma mirolubnega dela je še zagrizen antialkoholist. "Uničimo ga" - to je njegova deviza, "potem je svet rešen te nesreče". Pred par dnevi imelo je učiteljsko društvo pri Sv. Trojici zborovanje - in slučajno tudi g. Rizienski anti alkoholistični tečaj. Kaj čuda, da se je čutil poklicanega, če tudi ne povabljen, iti med učitelje. Tukaj našel je med drugimi okrožnega zdravnika dr. Kraigherja, katerega je začel na neolikan način napadati in to radi tega, ker se je osmelil dr. Kraigher pritožiti radi jezikovnega postopanja gospoda oskrbnika. Očividno sprejel je g. Rizienski zaslužen nauk od strani c. kr. okrajnega glavarstva. To pa se nikogar ne opravičuje po stopanja alkoholiziranega oskrbnika, ki je zmirjal g. doktorja s pripravljenimi namigi, ki naj gre vandranim Kranjcem, ki naj gre nazaj na Kranjsko itd. Kaj čuda da je zbudilo postopanje tega c. kr. uradnika obče ogorčenega, karje imelo posledico, da je moral mož ob kriku vseli navzočih sramotno zapustiti nepopunjeno mesto. Kaj bi se nekaj ne zgodilo s slovenskim uradnikom sličnega obnašanja? Smo radovedni na postopanje c. kr. okrajnega glavarstva.

Iz Ormoža. Sprememba posesti. Pri protovoljni dražbi je kupil dne 11. marca sloveski konzorecij hišo po rajnem dr. Kristanu za 23.805K.

Klerikalni obmejni stražarji. Klerikalcev so vedno polna usta o njihovem obmejnem delu. Vsakdanje izkušnje pa govore ravno nasprotno. Tako se je vršil v St. Ilju nad Mariborom občni zbor podružnice c. kr. štajerske kmetijske družbe. Ta podružnica je ena izmed najpripradnejših na Sp. Štajerskem, ima veliko število članov in ljudstvu res veliko korist, a vse njeno delo se vrši v nemškem duhu, nemški se predava na zborovanjih, nemški poroča

PRIMORSKO.

Župnik Kadenaro in volovska kupčija. Župnik Kadenaro, ki je ostal bralcem gotovo še v spominu od časa zloglasne afere atentata na avtomobil nadvojvode povodom alpske avtomobilske vožnje in glede spionaže je imel zopet enkrat smolo in sicer sedaj pri volovski kupčiji. Kupil je od Andreja Mungerli iz Ajbe par volov in mu izplačal 400 svetlih kron nakupnine. Bili so lepi toda žal, da je bil prvi lastnik teh župnikovih ljubljencev Miha Gabrijelčič iz Anhočeva ne pa Mungerli. Gabrijelčič je dobil na zahtevo vole nazaj, ubogi Kadenaro pa je bil ob 400 svetlih kron. Seveda je Kadenaro ovadil Mungerli zaradi hudoodelstva goljufije. Mungerli pa je bil pred okrožnim sodiščem v Gorici oprosčen, ker se sodni dvor na podlagi razpravnih podatkov ni mogel prepričati, da bi bil imel Mungerli namen oslepariti župnika.

Potres. Na pomorskem observatoriju v Trstu so zaznamovali seismografi močan potres. Čegar ognjišče je oddaljeno približno 3100 kilometrov.

Ponesrečen mornar. V tržaškem pristanisku je padel z rešilnega čolna na pariku Avstro - America ne "Polonia" 49letni mornar Tomaž Pekič 30 m globoko v morje. K nesreči je priletel na neki čoln, ki je bil ob parniku in si razbil glavo. Pekič je čez nekaj ur umrl, ne da bi se osvelstil.

Trčenje lokomotive s parnikom. V pristanisku na Reki je skočila s tira lokomotiva tovornega vlaka, ki je pripeljal več voz sladkorja in trčila v angleški parnik "Ambra". Lokomotiva se je zelo poškodevala.

Nesreča na morju. Tovarna čolna "Bosni Putnik" in "Dan Božji" sta zšla pri Merlanah v silen vihar. Mornarji so morali pometati skoro ves tovor v morje in še bi se ne bili rešili, da jima ni prišel na pomoč parnik "Čučeja". Poštni parnik "Nada" proge Sibbenik - Zader, ki ima v Zadru zvezo z Lloydovim parnikom je priplul v Zader s čurno zamudo. Naletel je namreč pri rtu Trat na mal čoln, v katerem so bili štirje ponesrečeni mornarji, katere je po 6-urnem napornem delu parnik rešil.

Ponarejeni avstrijski in laški bankovci v Gorici. Policija je zaplenila v Gorici večje število 20 kronskih avstrijskih bankovcev in 50lirskih laških bankovcev. Bankovci so zelo dobro ponarejeni.

KOROŠKO.

Zalostna smrt deklice. Na poti iz šole se je spodtaknila in padla na cesti blizu Trga 10letna šolarica Marija Eberhard. Padla je tik pred žrebecem, ki so ga peljali v Trg. Žrebec se je splasil in strl s kopitom deklici glavo. Dekle je v nekaj urah umrla.

Plačila je vstavila v Celovcu tvrdka za belo perilo Hans Lissec. Dolgovi znašajo v blagu 55 tisoč kron, v denarju pa 70.000 K, aktiv pa je 28.000 kron.

Tat v cerkvi. V Grabštajnu je vdrl neznan tat v tamošnjo cerkev, odtrgal od neke klopi nabiralnik in ga odnesel. V nabiralniku ni bilo veliko denarja.

Ponarejene krone krožijo v Spitalu in okolici. Krone so dobro ponarejene in imajo letnico 1894.

Iz strahu pred kaznijo je pobežnil iz Celoveca vojak 7. pešpolka Hugo Janach. Janach je bil v preiskavi zaradi pretepa s slovenskimi vojaki pri "Linsnbirtu".

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

\$74.000.00

Posiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmerne, potrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!

Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporoča

MATH. VIDAS, slovenska trgovina

BIWABIK, MINN. Telefon 63.

Duluth Brewing & Malting Co.

Duluth, Minn.

Vari najboljšo in rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX“ kakor :: tudi pivo v sodčkih. ::

FRANK TRAMPUSH,

upravitelj za Mesaba Range, Virginia, Minn.

First National Bank,

EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK \$122.000.00

Posiljamo denar in Avstrijo po najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse črte.

Placamo obresti po 3 od sto.

Naročajte in širite "Narodni Vestnik".

Make our bank your bank. When you need advice Consult us

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pojasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo na nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu posameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLACUJEMO PO 3 ODSOTKE.

Miners State Bank Chisholm, Minn.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Semi-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company
a corporation.

Geo L. Brozich, President
Joseph Gerzin, Vice President
Joseph Koshak, Treasurer
Joseph Mantel, Director

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly \$2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest.
Rates on application

Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office
Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.

"NARODNI VESTNIK"

izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.
Izhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. strah

Narodna stanca:

Za Ameriko in Canado za celo leto \$2.00
za pol leta \$1.00
Za Evropo za celo leto \$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne posiljitve in dopisi se naj posiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street
Duluth, Minn.

Spominjajte se ob raznih prilikah
SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMERIKI.

ALI BOMO JEDNOTE PUSTILI POGINU?

Mnogo se je pisalo in razgovarjalo, in se še piše in razgovarja o zedinjenju, o združenju Jednot in Zvez. To je prav. Agitacije potrebuje vsaka stvar predno se vresniči. Skoro vsak slovenski list, vsak zaveden posameznik, uvideva bolj in bolj, da tako, kot smo danes, raztelesen in raztrgani v mnoge tabore, v mnoge strančice, ne moremo priti kot narod daleč naprej.

Majhni kot smo Slovenci, se silimo vzdržati korak napredka. In vzdržujemo ga v gotovih ozirih, četudi s primeroma visokimi žrtvami. Potrošimo preveč duševne energije, preveč denarnih sredstev v sverno vzdrževanja premnogobrojnih zavarovalnih družbic. Na tem polju smo tako žalostno razkosani, da nam ni mogoče vreči se na druga polja, in posvetiti naše skromne moči stvarim, ki so za napredek naroda, če ne večje, vsaj iste važnosti, iste potrebe, kot so Jednote in Zveze.

Čemu je narodiču, ki je po številu najmanjši na svetu, čemu majhnemu delu tega narodiča, ki živi v Ameriki, ducat in več Jednot in Zvez? Čemu ducat in več predsednikov, tajnikov, blagajnikov in raznih drugih uradnikov? Čemu ducat konvencij in drugih z vsako združbo spojenih funkcij? To vse stane mnogo, mnogo več kot je potreba.

In ne le, da stvar stane mnogo. Glavna napaka z našimi Jednotami in Zvezicami je, da nobena absolutno ne jamči istega, kar je v pravih in zavarovalnih policah obljubljeno.

Je res, da so dosihmal vse naše zavarovalne zadruge izpolnjevale svoje obljuge napram članom. A vedno ne bo šlo tako gladko. Priseljevanje nam ne bo donalo vedno toliko množico zdravega, čvrstega materijala; in izseljevanje nazaj v stari kraj ponehujeto leto za letom. In jedro Jednot in Zvez tvori priseljevanje, tvorijo Slovenci in Slovenke, ki pridejo iz starega kraja. Na v Ameriki rojene Slovence se naše zavarovalne zadruge ne morejo absolutno zanašati. Že prva, gotovo pa druga in tretja generacija so za nas zgubljene.

In vrnitve v stari kraj pojemajo. Ljudje so se ustanovili; ostajajo tukaj v Ameriki; tukaj si ustanovijo stalni dom. Slovenci niso več Nomadi.

In s tem bo več smrtnih slučajev — več stroškov za Jednote in Zveze. S tem bo vedno manj takih, ki so vplačevali pristopnine, naklade in asesmente in druge prispevke dve, tri, pet, deset let in dalje, se potem vrnili v stari kraj in pustili zavarovalnemu društvu vse vplačnine — petdeset, sto in več sto dolarjev. In ti prejemki so šli v tisoče — prejemki, za katere ni bilo treba fizičnega izdati.

Časi niso daleč, ko bodo naše majhne zavarovalne zadruge primorane podvojiti asesmente, če bodo hotele vzdržati svoje obljuge, če se bodo hotele vzdržati pri življenju.

Če tega ne bo; če ne bo kapitala za izplačati bolnišnico in posmrtnino in druge obveznine, potem good bye Jednota, Jednota bo bankrot, in država bo posegla vmes in jo razpustila. Vse jamstvo se potem prenehajo; vsa vplačila bila so zastoj. Konec je upanja članov, oziroma ostalih po umrlem članu, da bi jim kedo le dolarček izplačal. In to je grozni vdarec za vsakega, posebno za vdovljeno ženo in osirotele otroke, ki so se zanašali na podporo in pomoč vsaj za prvi slučaj.

in še druga stvar je s tem zvezana. Če je Jednota ali Zveza bankrot, če je razpuščena, kje naj se zavarujejo isti, katerih radi previseke starosti nespregjeme nobena zadržna zavarovalnica? Zato je treba stvar pravčasno vrnati. Časi so dokaj dobri sedaj, in nikdo ne misli na suha leta; a kriza bo prišla zopet, in sicer kriza za delavce in posebej še za Jednote in Zveze, in takrat ne bo več mogoče popraviti kar smo v dobrih in pravih časih zamudili.

Uvideti treba torej, da je nujno potrebno preskrbeti našim zavarovalnim zadrugam boljše temelj, boljše podlago, boljše garancijsko moč. In to zamore se doseči edinele dvojnem potom: s povišanjem dohodkov in z znižanjem stroškov.

Za povišanje dohodkov potom asesmentov in raznih drugih prispevkov, razpravlja se menda pri vsaki konvenciji. In to je povsem pravilno, ker naše pritlikave zavarovalnice, od prve do zadnje, pobirajo dosihmal manjši asesment, kot velike organizacije in korporacije teh vrst. Pri vstanovi se ne gleda na bodočnost; dovolj je, da se Jednota ali Zveza vstanovi — in v svrhu vstanove obljubi se lahkovernim ljudem vse. Na nemožico izpeljavo obljub, na posledice, na konsekvence nikdo ne misli, mogoče celo ne vstanovitelji.

(Dalje prihodnjič.)

IZ ZGODOVINE RUSKE POLITIČNE POLICIJE.

V zadnjih petnajstih letih se je evropska javnost mnogo zanimala z rusko policijo v obče, zlasti z politično policijo. Zanimanje za rusko politično policijo je posebno naraslo, ko so bila razkrita grozna dejanja različnih policijskih agentov — provokaterjev in svet je z največjim ogorčenjem obsojal azijske razmere, vladajoče v Rusiji. To ogorčenje je bilo opravičeno in ta obsodba zaslužena; pri tem je pa svet samo pozabil, da so v Evropi še druge monarhične države, kjer igra politična policija ne dosti boljše vlogo, kakor na Ruskem, samo da nima tiste moči.

Namen naslednjih vrstic ni, baviti se s početjem sedanje politične policije na Ruskem, marveč podati kratko črtico iz njene zgodovine.

Politična policija obstoji na Ruskem že dosti dlje, kakor se navadno misli. Njena organizacija se je sicer večkrat premenila, kakor so pač zahtevale razmere, vendar obstoji že tretje stoletje. Že car Ivan Grozni je imel svoje "opričnike", car Aleksij pa je bil prvi, ki je ustanovil poseben urad za politične procese in dvorske zadeve. Njegov sin, car Peter veliki, je šel še dlje, zakaj njegov preobraženi sodni dvor je imel vse tiste lastnosti, kakor infamna inkvizicija katoliške cerkve. Petrovi nasledniki so to institucijo dalje razvijali; carica Katarina II. ji je dala naslov "tajna policija", car Aleksander I. je reorganiziral tajno policijo in ji postavil načelo policijsko ministrstvo, toda že car Nikolaj je to odpravil in obnovil staro organizacijo pod nedolžnim naslovom "tretji odedek carske zasebne pisarne". Ta "tretji odedek" je deloval do leta 1880.; v tem letu je bil odpravljen.

Car Nikolaj najbrž ni slutil, da je z ustanovitvijo tretjega odelka storil korak, ki je rodil strahovite posledice. Ta car je bil absolutno prepričan, da je njegovo samodržstvo volja in postava božja in da z ustanovitvijo tretjega odelka stori narodu ruskemu veliko dobroto. Ko se mu je predstavil prvi načelnik tretjega odelka in prosil za instrukcije, je car vzel iz žepa svoj robec in ga dal vpraševal z besedami: "Otirajte solze". A tretji odedek ni solz otiral, nego povzročal, da je teklo toliko solza, da bi napolnile celo morje. Car se je večkrat izrazil da je hotel z ustanovitvijo tretjega odelka dobiti pomoč zoper svojevolsnost, krutosti, podkupljivosti, goljufijam in tatvinam visokega uradništva; takrat namreč na Ruskem ni bilonobene kontrole nad uradniki in ker je car čutil, da je prebna, jo je poskusil vpeljati s tanimi policijskimi agenti. Res, da je ta tretji odedek odstranil marsikako krivičnost in marsikakega tatinskega generala ter sleparsko eskelencio, a nad tem odelkom zopet ni bilo nobene kontrole in strašna moč tega odelka je bila pogostoma v rokah brezdušnih in brezvestnih goljufivih in maščevalnih ljudi, ki so svojo moč izkoriščali zase in si polnili žepa, pa če so njihova tatinstva veljala še toliko človeških življenj.

Zmočjo, ki jo je imel tretji odedek, se skoro ne da nič primerjati. Načelnik tega odelka je imel v resnici še večjo moč, kakor sam car. Bil je član ministrskega sveta in sicer najvplivnejši član, ker je bil vedno posebni zaupnik carja in z njim v vsakdanji dotiki. Pravzaprav je bilo skoro vse od njega odvisno. Mogel je prepričati imenovanje vsakega uradnika, zakaj imel je pravico mu dati slabo spridevalo, ne da bi bil dolžan povedati vzroke; smel se je

vtikati v vsako stvar, smel je dati aretirati kogar je hotel in ga brez sodbe poslati v Sibirijo, ne da bi bil za to komu drugemu odgovoren, kakor samo carju, ki seveda ni ničesar izvedel o početju tega mogočnika, zlasti ne v detaljih.

Glavno sredstvo tretjega odelka je bilo orožništvo. Ruskega orožništva tistega časa pa ni primerjati n. pr. s sedanjim avstrijskim orožništvom. Rusko orožništvo je bilo zgolj politična policija. V vsakem gubernijalnem mestu je kraljeval orožniški polkovnik, v vsakem večjem kraju orožniški kapitan. Vlada je opravičeno mislila, da bo ta aparat najbolje funkcioniral, če poskrbi, da postanejo sgamo najboljši in najsposobnejši možje žandarmerijskih častniki. Veljaven poznavalec ruske policije poroča v tem oziru:

"Pri sprejemanju oficirjev v žandarmerijsko službo se je postopalo skrajno strogo in previdno. Zahtevalo se je brezmadežno konduito in izobrazbo, primerno najvišjim družabnim krogom. Policijski oficir mora biti dober stilist, znati mora poleg rusčine tudi nemški in francoski in njegova prisega ga veže, da se mora odreči vsaki sicer navadni slabosti, popivanju, kvartanju itd. Zgodilo se je, da gardni oficirji iz najodličnejših rodbin niso bili sprejeti k orožništvu, ker so bili kot kadetje kdaj pokarani ali za kako brez pomembno malenkost kaznovani."

Pa vse to ni nič pomagalo, kajti na tisoče je slučajev, da so bili nedolžni ljudje iz zasebnih nagibov kruto kaznovani in usmrčeni.

Grozen je bil tudi demoralizirajoči vpliv politične policije na ruski narod. Ljudje so prišli tako daleč, da so videli v vsakem neznanem človeku policijskega agenta, vohuna ali agenta-provokaterja; nihče se ni več upal izreči odkritosrčno besedo, ali kako mnenje; vsi so se potuhnil in skrivali svoje misli. Iz tega je nastala govornica, razširjena po velikem delu Evrope, da so Rusi zavratni in odkritosrčni ljudje. Tudi v pisnih se Rusi niso upali povedati svojega mnenja, kajti vsako sumljivo pisanje je prišlo v "črni kabinet", kjer so je odprli in prečitali.

Značilno je, da je v politični policiji službovalo vedno razmeroma malo pravih Rusov in največ Nemcev, kakor so sploh Nemci prava nesreča za Rusijo.

Počenjanje politične policije je močno pospešilo razvoj nihilizma. Ta je nastal iz razmer: brezpravnost ljudstva, zatiranega in izkoriščanega od tatinskih ekseleenc, je vstvarilo obup, ki mu je nemška filozofija dala značaj in vsebino. Policija si je s svojim pritiskom na ljudstvo in s svojimi krivicami nakopala splošno sovraštvo, jeza nad njenim početjem je ljudi naravnost gonila v nihilizem in v zarotništvo. Vladale so sploh take razmere, kakor pred letom 1848. v Italiji in na Ogrskem.

Tretji odedek je izgubil svoj pomen, ko je odstopil od načelstva grof Bendorff, ki spada med največje nemške kruteče, šufte in gavnarje, kar jih je kdaj kradlo in divjalo na Ruskem. Njegova naslednika knez Orlov in knez Dolgorukij sta bila prava Rusa, pošena moža, ki sta po svoji moči delala na to, da bi politična policija postala pošena institucija. Car Aleksander II. je po nasvetu kneza Dolgorukega že hotel sploh odpraviti tretji odedek. Tedaj pa — l. 1866. — se je zgodil atentat na carja — nihilist Karakazov je poskusil carja umoriti. Ta atentat je seveda vse izpremenil. "Tretji odedek" je ostal ter pričel strašno vojno proti nihilistom, ki so na ta preganjanja odgovarjali z vsakovrstnimi atentati. Vse preganjanje pa ni nič izdalo. Načelnik tretjega odelka, general Mezenov, je bil na ulici umorjen, na njegovega naslednika, generala Dreutelela, storjeni atentat se je samo slučajno ponesrečil — koliko manjših funkcionarjev pa je bilo z noži, revolverji in bombami ubitih.

General Dreutelel je vsled omenjenega atentata odstopil. Opozoril pa je carja, da je tretji odedek nezmožen za boj proti nihilistom in je priporočal, naj se tretji odedek odpravi in politična policija podredi ministrstvu notranjih del. Car je tako storil. S tem, da je politična policija izgubila svojo popolno samostojnost in neodvisnost, je bil storjen vsaj majhen napredek, kajti prejšnja iz gole samovoljnosti storjena zločina policije, so postala vsaj težje izvršljiva, seveda izginila še niso; policije je sedaj stala vsaj nekoliko in v največjih stvareh pod nekako kontrolo. Ostala je pa politični policiji še vedno velika moč; tako se ji ni bilo treba slej, kakor prej nič ozirati na postave in bila je neodvisna od sodišč — sodila je sama, kakor se ji je ljubilo.

Leta 1881. je car končno vsaj v enem oziru omejil strašne pravice politične policije, odpravil je grozno zlorabljenoprognanstvo v Sibirijo ter določil, da more prognanstvo izreči le posebna komisija.

To je zadnja reforma, ki se je zgodila v ruski politični policiji. Ta policija je najstrašnejša kar jih ena a svetu in grozna je njena okrutnost — a aspehi so malenkostni, kakor pričajo vedno se ponavljajoči atentati.

Uči se gospodarstva, to je ena prvih in najbolj vzvišenih kreposti. — Abraham Lincoln.

Če hočeš napredovati, ne zapravi nikdar centa brez potrebe. Če malo zaslužiš, prištedi malo, če več zaslužiš, prištedi več. — Marshal Field.

Kako moreš biti pripravljen za prilike bodočnosti, če ne štediš in ne misliš. — J. D. R.

Možje!

Vprašajte Vašega trgovca za pristni tobak za žvečenje

"Right-Cut"

5 centov škatljica.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St.,
NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.

Pošilja

Prodaja

DENARJE

PAROBRODNE

v staro domovino

LISTKE

potom c. kr. poštne

za vse prekmorske

hranilnice na Dunaju; hitro

parobrodne družbe po izvirnih

in ceno.

cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA

"NARODNI VESTNIK"

405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.

Izdaja največji slovenski dvotjednik "NARODNI VESTNIK"

Naročnina za Ameriko:

Za celo leto - - - - - \$2.00
za pol leta - - - - - 1.00

Za Evropo in Canado:

Za celo leto - - - - - \$3.00
za pol leta - - - - - 1.50